

2025. szeptember

FTH

FELSŐ-TISZA HÍRADÓ

A Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság dolgozóinak lapja • LXIV. évfolyam 3. szám

Hónapokon át tartó
vízhiány elleni védekezés
dióhéjban

"Dupláztunk"

Nekrológ
Pethő Sándorról

03 **Köszöntő**
Szűcs Beatrix

VÍZTUDOMÁNY

04 **A TISZA-TÚR TÁROZÓ LEERESZTŐ MŰTÁRGYÁNAK MOZGÁSVIZSGÁLATA**
Bogár Bence

HÍREK

08 **HÓNAPOKON ÁT TARTÓ VÍZHIÁNY ELLENI VÉDEKEZÉS DÍÓHÉJBAN**
Sárosi Adrienn

10 **ÁGAZATI VEZETŐK JÁRTAK NÁLUNK**
Sárosi Adrienn

12 **"DUPLÁZTUNK" - GULÁCS TÉRSÉGÉBEN ÉS A TISZA-TÚR TÁROZÓNÁL**
Ónodi János, Filep Gyula

15 **SIKERES VÍZPÓTLÁS A NYÍRSÉGBEN**
Sándor Attila

16 **A FENNTARTÁSI MUNKÁK SORÁN ALKALMAZOTT GÉPLÁNC A NYÍRI SZAKASZMÉRNÖKSÉGEN**
Ambrus Dávid

17 **A KRITIKUS INFRASTRUKTÚRÁK VÉDELMEK SZABÁLYOZÁSA ÉS VÍZÜGYI VONATKOZÁSAI**
Virányi Kristóf

19 **BEFEJEZŐDÖTT A TISZA ÁRTÉRÉBEN LÉVŐ ÜDÜLŐTERÜLETEK FELMÉRÉSE**
Valendorfean Barbara

20 **KÖZFOGLALKOZTATÁSI KIÁLLÍTÁS ÉS VÁSÁRON JÁRTUNK**
Sárosi Adrienn

21 **ISMÉT BEMUTAKOZTUNK AZ ÉVISZ PÁLYAVÁLASZTÁSI NYÍLT NAPJÁN**
Fülöp Zoltán

22 **IDÉN IS NÉPSZERŰ VOLT A VÍZÜGYES GYEREKTÁBOR**
Lászlóné Paulik Aliz

HIDROMETEOROLÓGIA

23 **2025 NYARA AZ ASZÁLY JEGYÉBEN**
Fehér Andrea

TANULUNK/SZEMÉLYI HÍREK

27 **NYÁRI SZAKMAI GYAKORLATON VETEK RÉSZT AZ ÉVISZ-ES DIÁKOK**
Luczáné Madai Zsuzsanna

28 **SZEMÉLYI HÍREK**
Luczáné Madai Zsuzsanna

MHT/SZAKSZERVEZETI HÍREK

29 **MHT HÍREK**
Szikora Julianna

30 **SZAKSZERVEZETI HÍREK**
Sárosi Adrienn

EGY KIS TÖRTÉNELEM

31 **95 ÉVES A SONKÁDI VÍZOSZTÓMŰ**
Farkasné Galyas Nóra

VÍZ-TÜKÖR

32 **INTERJÚ CSIZMAZIA TAMÁSSAL**
Lászlóné Paulik Aliz

33 **NEKROLÓG PETHŐ SÁNDORRÓL**
Radványi Ildikó

HATÁRAINKON TÚL

35 **MAGYAR-UKRÁN RELÁCIÓBAN TÖRTÉNT ESEMÉNYEK**
Varga Attila

37 **MAGYAR-ROMÁN KAPCSOLATOKAT ÉRINTŐ SZEMÉLYI VÁLTOZÁSOK ÉS JELENTŐSEBB ESEMÉNYEK**
Nagy Zoltán, Dajka István

EGYÉB

39 **MI A NYUGDÍJAS KLUBBAN SOHA NEM UNATKOZUNK**
Labant Sándorné

KÖSZÖNTŐ

Kedves Olvasó!

A legmelegebb évszak lassan elköszönt és helyére lépett a színes ősz. A nyári napsugarak égető forrósága után a természet megannyi színnel kápráztat el bennünket az ősz beköszöntével.

Mi sem mutatja jobban azt, mint a természet, hogy a mai modern, felgyorsult világunkban két dolog biztos: a változás és az állandóság. E kettő harmonikus váltakozása az élet lüktetése. Saját közösségünk mindennapjaiban, ha az állandóságra gondolok, akkor a közfoglalkoztatás az, ami azonnal eszembe jut, hiszen idén 29. éve van jelen az igazgatóságunk életében.

A Közfoglalkoztatási Önálló Csoport számára az idei nyár a párhuzamosan ellátandó feladataink körüli teendőkkel zajlott. Így egyrészt szólt a 2025. augusztus 31-ig tartó közfoglalkoztatási programról, másrészt az új 2025-2026. évi közfoglalkoztatási programról.

Miközben a futó közfoglalkoztatási program lebonyolításával kapcsolatos feladatainkra összpontosítottunk, fennmaradó energiáinkat az új közfoglalkoztatási program tervezésére fordítottuk. A tervezés folyamatában, illetve abban, hogy a program újbóli megvalósulásához szükséges egy-egy kérelem határidőben benyújtásra kerülhes-

sen a Belügyminisztérium felé, gyakorlott munkatársaink összehangolt munkájára volt szükség, akik közül kiemelt segítségünkre voltak a szakasztechnikusoknál, illetve a Műszaki Biztonsági és Hajózási Szolgálatnál dolgozó kollégák.

Munkájukat valamennyi, az előkészítésben résztvevő dolgozó nevében ezúton is köszönöm!

Bízom abban, hogy sok év távlatában, amikor visszagondolunk erre az évre, akkor nem pusztán a megfeszített munka, hanem az arcunkra mosolyt csaló emlékek is eszünkbe jutnak. Abban a reményben zárom ezeket a sorokat, hogy valamennyi olvasónak lehetősége nyílt a nyár során új élményekkel gazdagodnia, illetve családi, vagy épp baráti körében a számára megfelelő mértékű feltöltődésre.

Jó olvasást és kellemes időtöltést kívánok az idei év harmadik lapszámához.

Szűcs Beatrix
csoportirányító

A Tisza-Túr tározó leeresztő műtárgyának mozgásvizsgálata

Bogár Bence geodéziai és térinformatikai referens

A leeresztő műtárgy és a Túr folyó csatlakozása Tiszakóród közelében

Miért fontos egy műtárgy mozgásvizsgálata?

Az egyes kiemelt jelentőségű vízellátási rendszerek rendszeres műszaki megfigyeléséről szóló 97/2007. (XII.23.) KvVM rendelet előírásai szerint a jelentős vízgazdálkodási hatással rendelkező, vagy ilyen hatásnak kitett vízellátási rendszerek, valamint azok főbb műtárgyai rendszeres, műszaki megfigyelés alá kell, hogy essenek. Ennek célja az érintett létesítmények állapotának és hatékonyságának megőrzése, folyamatos üzemképességük fenntartása, valamint az esetleges meghibásodásokból eredő környezeti veszélyhelyzetek és károk megelőzése. Emellett a megfigyelés alapvető fontosságú az idővel szükségessé váló rekonstrukciók műszaki megalapozásához is.

A műszaki megfigyelés különös hangsúlyt kap, mivel a műtárgyak jelentős elmozdulásai nem csupán az

üzemeltetési folyamatokat nehezíthetik, hanem szélsőséges esetekben akár teljes mértékben meg is akadályozhatják azokat. Ezáltal a vízellátási rendszerek állapotromlása növeli az árvízveszélyt, amely komoly veszélyt jelent a környezetre és az emberi életre. Éppen ezért a korábbi gyakorlatnál jóval nagyobb figyelmet és gondosságot kell fordítani a rendszeres műszaki megfigyelésre.

A jelenlegi előírások értelmében működési területünkön nyolc nagyműtárgy található, amelyek esetében szükséges a legalább éves gyakoriságú műszaki ellenőrzés:

- a Túr bukó,
- a Lónyay-főcsatorna torkolati műtárgya,
- a Szamos-Kraszna-közi tározó beeresztő és leeresztő műtárgyai,
- a Beregi-tározó beeresztő és leeresztő műtárgyai,
- valamint a Tisza-Túr tározó beeresztő és leeresztő műtárgyai.

Idén augusztusban kezdtük meg a nagyműtárgyak éves felmérését. A mérést Szász Győző, Horváth Gábor és Bogár Bence földmérő mérnökök végezték. A minőségtanúsító Horváth Gábor építési geodéziai szakmérnök volt.

A 8 nagyműtárgyból eddig 5 esetben sikerült a felmérést elvégezni, ezek közül Tisza-Túr tározó leeresztő vizsgálata bizonyult a legnagyobb kihívásnak így tekintettel arra, hogy a Tisza-Túr tározó hároméves garanciális időszaka idén szeptemberben lejárt, fontos volt, hogy a létesítmény esetleges süllyedésből, vagy más szerkezeti elmozdulásból eredő meghibásodásai még a garanciális időszak alatt, garanciális javítás keretében kerüljenek elhárításra. Ennek érdekében elengedhetetlen volt a legnagyobb pontosságot biztosító műszaki mérési módszerek alkalmazása, amelyek megbízhatóan észlelhetik a finomabb elmozdulásokat is.

Ezalatt az alábbi elmozdulásokat értjük:

- A függőleges értelmű mozgás meghatározását minden önálló mozgásra képes szerkezet esetében el kell végezni. A mérést javasolt felsőrendű szintezéssel elvégezni az elvárt (+/-0.5 mm) pontosság érdekében.
- A vízszintes elmozdulások során a műtárgy elemi helyzetének meghatározásával az egyirányú mozgások, illetve a függőlegesség kimutatása a cél hibák jelentkezése esetén.
- A relatív elmozdulások vizsgálatával az osztóhézagok állapotának figyelemmel kísérése a feladat, amely során az önálló mozgásra képes elemeket kell vizsgálni pl: a fixen beépített csapok közötti elmozdulás mérésével hibák jelentkezése esetén.

A mérés során alkalmazott eszközök

A mérést 2 db CHCNAV i89 GNSS adóvevővel hajtottuk végre, mely teljes mértékben felszerelt a piacon elérhető mérést támogató és megbízhatóságának növelését végrehajtó alkalmazásokkal.

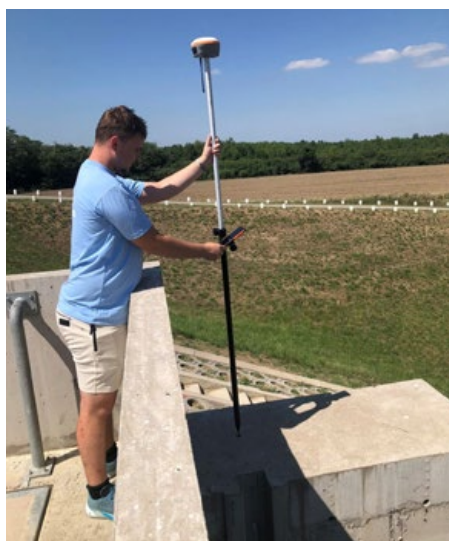
Ilyen például az IMU szoftver, melyet sokan dőléskompensátorként ismernek. Ez az alkalmazás segít abban, hogy a nehezen megközelíthető helyeken, ahol nem lehetséges a műszer függőlegesen tartásának biztosítása, 60%-os dőlés mellett is képes legyen pontos adatokat számítani. A műszer ezen tulajdonsága a legegyszerűbb tervezési térképek felmérése során is nagy segítséget jelent, hiszen nem kell figyelniük a folyamatos függőleges tartást.

A dual-kamerarendszer képes valós videóból centiméterpontos 3D-koordinátákat kinyerni, hatékony fotogrammetriai felméréssel. Ez nehezen hozzáférhető, vagy veszélyes pontok felmérése esetén lehet könnyítés számunkra, ha például kerítéssel elzárt területen kellene mérniük, vagy vízzel körülvett objektum pontjait szeretnék megmérni.

A kiterjesztett valóság alapú kitűzésnek köszönhetően a kijelzőn egyszerre látjuk a terepfelszínt és a kitűzés helyét, mely a ponthoz való gyorsabb navigációt teszi lehetővé. Az adóvevő ezeknek az alkalmazásoknak köszönhetően az alábbi

- RTK üzemmódban horizontálisan 8 mm + 1 ppm, vertikálisan 15 mm + 1 ppm

- Statikus mérés során horizontálisan 2,5 mm + 0,5 ppm, vertikálisan 5 mm + 0,5 ppm hibaértékekkel képes dolgozni.

Az IMU dőléskompensáció precíz mérést tesz lehetővé libella használata nélkül

Gyors betekintés a mérés elméletébe

A "bázis rover kapcsolat" a földmérésben a GNSS (Globális Navigációs Műholdrendszer) mérések egyik alapvető technikájára utal, amelyet különösen az RTK (valós idejű feldolgozás) pozícionálásnál használnak.

Mi az a Bázis és a Rover?

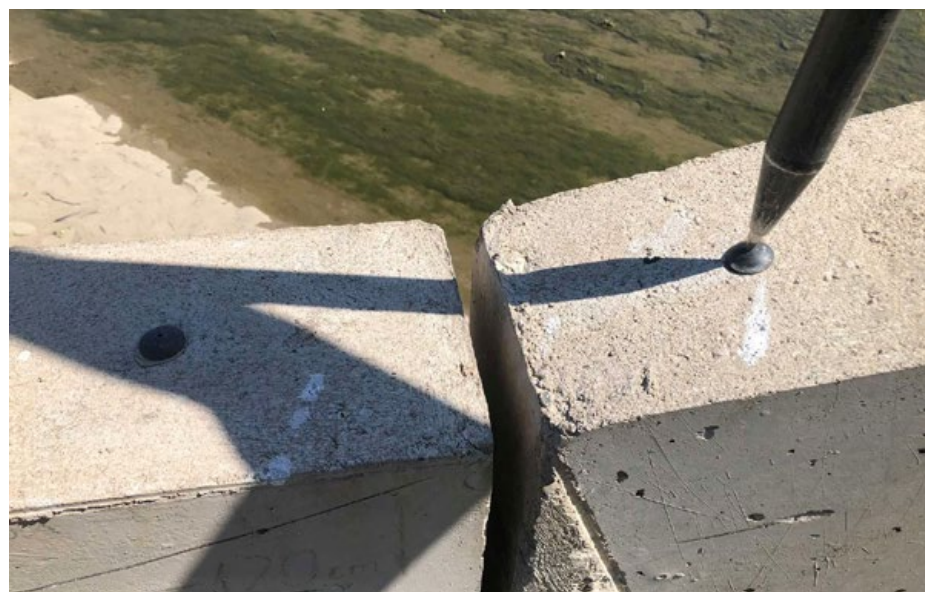
- Bázisállomás (bázis): Ez egy fix, pontosan ismert alapponton elhelyezett GNSS adóvevő, amely folyamatosan fogadja a műholdak jeleit és pontosan méri azokat, majd folyamatos, illetve közvetlen adatokat szolgáltat a Rover vevő számára a korrekciókhoz.

- Rover: Ez az eszköz mozgatható GNSS vevő, amely a terepen dolgozik, leggyakrabban egy speciális, direkt erre a célra készített kitűzőrúd tetején. A Rover a bázisállomás által küldött korrekciós adatokat használja, hogy valós időben pontosan meghatározza a pozícióját.

A Bázis és Rover között vezeték nélküli adatkapcsolat jön létre (például rádió, GSM, internet), melyen keresztül a Bázis állomás elküldi a korrekciós adatokat a Rovernek. Ez a kapcsolat lehetővé teszi, hogy a Rover valós időben korrigálja a műholdas méréseket és akár centiméteres pontosságot is elérjen a pozíció meghatározásában. A vezeték nélküli kapcsolatok közül a rádiókapcsolatot részesítjük előnyben, mert ez rendelkezik a legnagyobb hatótávval. A gyártó 3 km hatótávolságot garantál, de ez ideális körülmények között 7-8 km-re is kitolható.

Bázis-Rover rendszer előnyei:

- segíti a gyors, pontos terepi mérési munkákat,
- nagytávolságú mérések esetén is megbízható,
- olyan területeken is alkalmazható ahol nincs megfelelő lefedettség (például országhatár mentén),
- alkalmazzák például földmérési hálózatok kiépítésénél, építkezéseknél, útépitésnél, ahol egyszerre több Rover is tud csatlakozni egy bázishoz, valamint
- a rendszer növeli a mérési hatékonyságot és pontosságot, csökkenti a hiba lehetőségét.

Támfalak csatlakozásánál elhelyezett szegek

A mérés végrehajtása

A Tisza-Túr tározó 2022-ben épült meg 8 település közigazgatási területén. Mintegy 16 km² területen megközelítőleg 42 millió m³ víz befogadására képes. Az árapasztó tározó vizét a Túr vezeti vissza a Tiszába. A leeresztő műtárgy Tiszakóród külterületén helyezkedik el. A műtárgyban 55 magassági jelet helyeztek el, melyek félgombfejű furatos szegek, ezeket a szegeket a hagyományos

Bázis állomás az ismert ponton felállítva, háttérben a leeresztő műtárgy

szintezési módszerrel és az új GNSS adóvevőkkel is meg lehet mérni a fején található furatnak köszönhetően.

A szegek elhelyezkedését statikus határozza meg, amelyek teljesen lefedik a műtárgy területét a kritikusabb részeken, mint például a támfalak csatlakozása, ahol több pontjelet is elhelyeznek.

Viszonyítási alapként a GEOSTYL Földmérési és Térképészeti Kft. korábbi méréseit tudtuk figyelembe venni, amely a műtárgy megvalósulási tervének részeként, a mozgásvizsgálati pontok bemérését is tartalmazta. A mérés helyétől nagyjából 350 m-re található egy új alappont. A háromszögelési pont IV. rendű alappont, amely furatos rézcsappal van ellátva. A bázist ezen az ismert ponton állítottuk fel.

A méréseket lassította, hogy a mérésre alkalmas eszközzel csak a Szatmári Szakasz mérnökség rendelkezik, valamint két mérőműszer egyidejű alkalmazása szükséges. A támfalakat mérőállomással is megmértük ellenőrizve az új technológiát. A két eredmény közötti eltérés elhanyagolható, így az Bázis-Rover módszer igazolta pontosságát.

A mérőállomással való méréshez helyi alappontokat kellett telepíteni, ezt a szerepet az útburkolatba ültött Hilti szeg töltötte be. A mérés pontosságát nagyban növelte volna egy miniprizma, illetve a nehezen beszereszhető stabilizáló szeg, amely pontosabb tájékozást tesz lehetővé.

A mérés eredményei utófeldolgozást nem igényeltek, mivel a műszer előre programozott algoritmus alapján azonnal feldolgozza a mért adatokat. Jelen időben megjeleníti a kontrolleren kiegyenlítve, illetve a szabályos hibákat kiküszöbölve a mért pontokat.

Mérési eredmények

Az alapponton mért koordinátában és az előzetes mérési eredményekben jelentős különbséget tapasztaltunk magassági értelemben, amely 8 cm volt. A jelentős süllyedés lehetséges magyarázata, hogy a terület szerepelt a vízviszatartási programban, így a talaj felső rétegei átáztak ezzel gyorsították a pont természetes süllyedését. Ezt észelve egy másik időpontban visszamentünk az alapponthoz és több ciklusban hosszabb mérési időintervallumban végeztünk mérést az alappontra. Ezek a mérés-

Süllyedés ábrázolása a 2025-ös mérési eredmények alapján

Leeresztő műtárgyról készült drón felvétel 2025 nyarán

sek igazolták az alappont 8 cm-es süllyedését.

A leeresztő műtárgy általunk mért és az átadást követő bemérési adatainak összevetése alapján elmondható, hogy a műtárgy lefelé irányuló mozgása 0,5 cm és 4,3 cm között van három év alatt. Ez a mozgás természetesnek mondható, tekintettel arra, hogy a műtárgy elkészülte után a konszolidáció mértéke nagy, évente akár 1-2 cm is lehet.

Következtetések

Tapasztalatunk szerint a Bázis-Rover módszer alkalmas a nagyműtárgyak elmozdulásának vizsgálatára. Szükséges lenne azonban az alappontok számának növelése a nagyműtárgyak körül, növelve az ellenőrzés lehetőségét.

A műtárgyak elhelyezkedése miatt (gondolok itt az országhatár közelségére), a GNSS műszereink egy a controllerben lévő SIM kártya segítségével kapja a korrekciós értékeket, amelyek a mérés pontosításában

játszanak meghatározó szerepet. Könnyen előfordulhat, hogy a telefonhálózat lefedettsége miatt egy pillanatra megszűnik a szolgáltatás és 1-2 pont koordinátájában kisebb, nagyobb hiba jelentkezik. Amennyiben ilyen észlelünk, vagy felmerül a lehetősége, hogy ez bekövetkezett, saját magunk ellenőrzése és a mérés megbízhatóságának növelése érdekében a kritikus pontokat és azok környezetét más módszerrel, esetünkben mérőállomással is érdemes felmérni.

Időszerű kérdés a szakmában a jelenlegi magassági alapponthálózat modernizálása. Megtudhattuk, hogy fejlesztés alatt áll egy úgynevezett, IMMA (Integrált Műholdas Magassági Alapponthálózat) kiépítése, ami leváltja a megszokott alapponthálózatot. Számunkra ez azért fontos, mert a vízügyi létesítmények közelében nagyon nehéz megbízható alappontot elhelyezni, illetve mint itt is kiderült, számunkra ismeretlen külső hatások nagy eltéréseket vihetnek a mérésbe. Az IMMA megjelenése azt eredményezi majd, hogy

a vízszintes paraméterekhez hasonlóan a magassági paramétert is egy szolgáltatásként fogjuk kapni a GNSS adóvevőkbe.

További célunk volt, hogy saját belső mérésünk legyen, melyet nem külsős cég végzett. Így pontosan ismeretek a mérési körülmények (időjárás), a mérési módszer, az eszközök, melyek befolyásolják a megbízhatóságot és a későbbi összehasonlíthatóságot. A 2025-ös mérés a jövőben biztos viszonyítási alapként fog szolgálni az újabb műszeres vizsgálatokhoz, melyek segítségével nyomon követhetőek lesznek a nagyműtárgyak esetleges változásai.

Ebben az évben szeretnénk a még hátralévő nagyműtárgyaink geodéziai ellenőrző mérését elvégezni.

Hónapokon át tartó vízhiány elleni védekezés dióhéjban

Sárosi Adrienn szakágazati vezető

Magyarország Kormánya május végén döntött az aszály elleni küzdelem érdekében azonnal végrehajtandó vízviszatarthatási intézkedésekről szóló 1178/2025. (V. 29.) Korm. határozatban az Országos Vízügyi Főigazgatóság és a vízügyi igazgatóságok aszályvédelmi képességeit megerősítő fejlesztések és beavatkozások a vízviszatarthatás érdekében történő végrehajtásáról, melyre 4,7 milliárd forint állt rendelkezésre.

Igazgatóságunk már június 01. napjával megkezdte az engedélyezett 41 vízépítési, gépészeti, holtág vízpótlási és eszközbeszerzési feladathoz kapcsolódó előkészületeit az általunk megalkotott aszályvédelmi akcióterv szerint, mely 2025. augusztus 31. napjáig tartalmazott végrehajtandó feladatokat. Mindez előre vetítette, hogy az idei nyár a vízhiány elleni védekezés jegyében fog telni, azonban a felkészülést már korábban elkezdtük.

2025 tavaszán II. fokú vízhiány elleni védekezési készülség keretében a Tisza-Szamos közti vízhiánykezelő körzetben szükséges volt a Szamos-sályi-tározó (Holt-Szamos) feltöltésének megkezdése, hiszen az itt található tározók mindegyike vízhiánnyal küzdött. A tározó vízpótlásához ideiglenes szivattyúállást (provizóriumot) alakítottunk ki a Szamos 31+130 fkm szelvényének jobb parti hullámterén, ahol egy traktorhajtású szivattyúval 42 napon át tartó (éjjel-nappali) üzemeltetés mellett végeztünk vízpótlást, mely során az átlagosnál nagyobb párolgási és szivárgási veszteségek jelentkeztek, így a vízszintemelkedés a vártnál ugyan mérsékeltebb, azonban így is eredményes volt. A tározó vízszintje

247 cm-ről 313 cm-re emelkedett a közel 1,0 millió m³ víz beemelésének köszönhetően, megelőzve ezzel az ökológiai károkat.

Nyárra a Rétközi-tó feltöltéséről is gondoskodtunk, ugyanis tavasszal 4,14 millió m³ tiszai frissítő vizet juttattunk a vármegye legnagyobb vízgazdálkodási célú tározójába. A vízpótlására műszakilag biztosított három lehetőség közül kettő esetben (árvízből gravitációs vízbevezetés, belvízből szivattyús vízbeemelés) nem voltak megfelelő vízjárás feltételek, így a harmadik lehetőséggel, a Rétközi vízpótló szivattyútelep üzemeltetésével kellett elvégezni a Tiszából történő vízpótlást. A szivattyútelepet a közeli napelempark által termelt és hálózati rendszerbe visszatáplált energia árának mértékéig üzemeltettük. Ez ugyan csak kisebb teljesítményű vízpótlásra nyújtott lehetőséget, de a vízpótló szivattyútelep így is 138-ról 152 cm-re tudta növelni a tó vízszintjét, 528 ezer m³ vízmennyiség áttemelésével.

Működési területünkön 6 vízhiánykezelő körzet van: a 07.01. Nyírségi, a 07.02. Beregi, a 07.03. Felsőszabolcsi, a 07.04. Tisza-Szamosközi, a 07.05. Szamos-Krasznaközi, valamint 07.06. Kraszna-balparti, mely körzetekben párhuzamosan végeztük az Aszályvédelmi Akciótervhez kapcsolódó feladatokat, valamint a „Víz a tájba!” program keretében megvalósítható holtágfeltöltést. A feladatok végrehajtása érdekében valamennyi vízhiánykezelő körzetben készülséget rendeltünk el. A cél az volt, hogy a vízkészlet növelése érdekében a holtágak tárolókapacitásának maximális kihasználása is megvalósuljon, de a vízviszatarthatás növelése érdekében vártuk a területi felajánlásokat is.

A 07.01. számú Nyírségi vízhiánykezelő körzetben az Észak-Nyírség fő gyűjtőcsatornája a Lónyay-főcsatorna vízpótlását Gávavencsellő és Kótaj térségében kétlépcsős vízáttemeléssel végeztük a Tiszából. Ezekkel az intézkedésekkel a Lónyay-főcsatornában

A Lónyay árvízkapu szegmenstábláinak rekonstrukciója megtörtént

35 km hosszan valósulhatott meg ökológiai vízellátás, valamint a Nagyhalászi halastavak számára vízpótlás. A Lónyay Árvízkapu esetében gépészeti jellegű beavatkozásokra volt szükség, vállalkozó bevonásával gondoskodtunk a műtárgy négy szegmenstáblájának rekonstrukciójáról. A vízepítési tárgyú beavatkozásokon túl a szivattyúállások végleges stabilizálását is elvégeztük.

A 07.02. számú Beregi vízhiánykezelő körzetben megnövelt kapacitással végeztük az öblözet vízellátását. A fő vízpótlási útvonalon közel 50 km csatornameder feltöltését végeztük el. Itt több holtág feltöltéséről is gondoskodtunk. Elsők között kezdtük a vízpótlást a Keskeny Holt-Tiszánál, majd folytattuk a Boroszlókerti-, a Kisjánosné (Tiszaszegi) Holt-Tisza, a Vargaszegi- és a Rózsásdűlői Holt-Tisza feltöltésével, de nem maradt el a Halvány-tó (Holt-Tisza), a Hetei holtág és több anyaggyerő hely vízellátása sem. A vízhiánykezelő körzetben műtárgy helyreállítás is be volt ütemezve. A beregi vízpótlás részeként két alkalommal valósulhatott meg a Gulács és Tarpa térségében található Kőrös-erdő sekély árasztása. A területi vízvisszatartás a WWF Magyarországgal együttműködésben, az erdőgazdálkodók támogatásával valósult meg.

végeztük a Jásztelepi (XXII) csatorna torkolatizsilip rekonstrukcióját is.

A 07.04. számú Tisza-Szamosközi vízhiánykezelő körzetben kezdetben egy, majd kétlépcsős vízpótlás történt Komlódtótfalu térségében a Szamosból, biztosítva a Szamosmenti-tározó, a Szamosmenti-tápcsatorna, a Komlódtótfalui halastavak és a Csengersimai jóléti tó vízpótlását. A fentiekon túl a Szamosályi vízpótló rendszerhez kapcsolódva a Penyigei-tározó és a fehérgyarmati Téglagyári halastavak, valamint a Nagyszekeresi-tározó feltöltéséről is gondoskodtunk. Ebben a vízhiánykezelő körzetben is

mobil szivattyúval, ahol az ún. második Holt-Szamos rész feltöltése is megtörtént. Az ököritőfülpösi mellett a Tunyogmatolcsi Holt-Szamos tározó vízpótlását is biztosította az igazgatóság. Ebben a vízhiánykezelő körzetben ugyancsak három műtárgyfelújítási feladat végrehajtását, továbbá egy gépészeti tárgyú feladatot végeztünk.

A 07.06. számú Kraszna balparti vízhiánykezelő körzet területén három vízepítési tárgyú műtárgyfelújítási feladatról gondoskodott az igazgatóság, mely a Pilis-Piricsei folyás 7+671 km szelvényben meglévő

Csengersimai jóléti tó vízpótlás utáni állapota

A Beregi vízkivételi helyszín kapacitás bővítés után

A 07.03. számú Felsőszabolcsi vízhiánykezelő körzetben az elmúlt hónapokban sor került a Gyüre (Vidiszegi) Holt-Tisza, a Kacsá-tó, a Marót-zug és a Komorói (Lencsés Súlymos kisvíz) Holt-Tisza vízpótlására. Ugyanitt pedig a Rétközi-tó vízpótlásáról is gondoskodtunk. A vízhiánykezelő körzet területén több vízepítési tárgyú műtárgyfelújítási feladat végrehajtása is zajlott. Fentiekon túl

be voltak ütemezve vízepítési és műtárgyfelújítási feladatok is. Végül, de nem utolsó sorban egy harmadrendű csatorna, a Zsák-csatorna feltöltését is végeztük.

A 07.05. számú Szamos-Kraszna közti vízhiánykezelő körzetben éjjel-nappal végezte az igazgatóság az Ököritőfülpösi Holt-Szamos vízpótlását egy nagy teljesítményű

duzzasztómű felújítása, Bódvaj-patak 13+910 km szelvényében meglévő duzzasztó rekonstrukciója, illetve a Károlyi-folyás 17+311 km szelvényében meglévő duzzasztó műtárgy rekonstrukciója volt.

Össességében elmondható, hogy a nyár folyamán az igazgatóság működési területén valamennyi vízhiánykezelő körzetben olyan mértékű aszály volt tapasztalható, hogy a vízhiány elleni védekezést célzó beavatkozásaink szükségessége bebizonyosodott. Szakembereink gondosan megtervezett, tavasz óta folyamatosan végzett és végrehajtott munkájának eredménye rövid időn belül több körzetünkben is szemmel láthatóvá vált.

Területünkön a vízpótlásról jellemzően nagy teljesítményű mobil szivattyús megoldással gondoskodtunk, melyek telepítését a Műszaki Biztonsági és Hajózási Szolgálat szakemberei végezték, míg az üzemeltetésből oroszánrészt vállaltak az érintett szakaszmérnökségek munkatársai is. A vízmegtartás pedig több módon,

nagyobb részt medrekben, holtágakban, tározókban, kisebb részt pedig duzzasztott térben és beszívárogtatva valósult meg.

Azonban nem csupán mobilszivattyúkkal láttuk el a napi feladatokat, hiszen üzemeltettük a Rétközi-, valamint a Tiszabecsi vízpótló szivattyútelepet a hozzájuk kapcsolódó naplempark által termelt energiával.

Annak érdekében, hogy a víz útját biztosítani tudjuk és a vízpótlás minél hatékonyabban megvalósulhasson, vízkormányoztunk, kotortuk a tápcsatornákat, ahol szükséges volt mederelzárásokat alakítottunk ki és a vizek szabad áramlását akadályozó növényzetet is eltávolítottuk. Napi szinten végeztük a mobil szivattyúk előkészítését, indokolt esetben azok áttelepítését és az üzemelés során esetlegesen felmerülő műszaki hibák elhárítását.

A Holt-Szamos vízpótlása Tunyogmatolcs térségében

Végül, de nem utolsó sorban ki kell emelni, hogy valamennyi igazgatóság által vállalt munka folyamatának kidolgozása során kapcsolatot tartottunk a társszervekkel, akikkel konstruktívan együttműködve valósítottuk meg a tervezett vállalkosságokat.

Köszönettel tartozunk elhivatott kollégáinknak, akik mindig, minden körülmények között legjobb tudásuk szerint álltak helyt a legnehezebb helyzetekben is.

Ágazati vezetők jártak nálunk

Sárosi Adrienn szakágazati vezető

Idén nyáron több alkalommal is el látogattak hozzánk az Országos Vízügyi Főigazgatóság, az Energiaügyi Minisztérium, valamint az Agrárminisztérium vezetői.

Elsőként Rentz Tamás vízgazdálkodásért felelős helyettes államtitkár érkezett hozzánk június 20-án, akit az igazgatóság vezetői a központi irodaépületben fogadtak. A villámlátogatás apropója az volt, hogy Rentz Tamás úr, az ágazat irányításáért felelős államtitkár helyetteseként igyekszik valamennyi vízügyi igazgatóságot és azok vezetőit személyesen is megismerni, ide értve az igazgatóságok egyedi jellemzőit, aktuális helyzetét és nehézségeit, valamint a bennük rejlő potenciált egyaránt.

Ugyancsak ezen a napon, az Energiaügyi Minisztérium mellett az Agrárminisztérium is képviseltette magát működési területünkön, ugyanis délután Hubai Imre mezőgazdaságért felelős államtitkár tartott területi bejárást a Beregben, ahol az ott folyamatban lévő és az Aszályvédelmi

V. Németh Zsolt vízgazdálkodásért felelős államtitkár egyik látogatása alkalmával

Akcióterv keretében végzett vízpótlás mikéntjét és eredményét mutatták be neki több helyszínt bejárva felsővezetőink és a területileg illeté-

kes kollégák. Államtitkár úr második alkalommal júliusban járt nálunk, de immár új helyszínen. Látogatása alkalmával a Szatmári térségben

végzett feladatokat és kihívásokat ismerhette meg. Felhívta a figyelmet a Szamossályi tározó kiemelt szerepére, a Holt-Szamos feltöltésének fontosságára. Államtitkár úr az igazgatóság kollektívájának megfeszített munkáját és az elért eredményeket látva, mindkét látogatását követően elégedetten távozott és elismerően nyilatkozott igazgatóságunkról akár csak Dr. Tilki Attila országgyűlési képviselő, aki valamenyni látogatás alkalmával csatlakozott a szemlék résztvevőikhez.

Ugyancsak júniusban, a hónap végén került sor Horváth János, az Országos Vízügyi Főigazgatóság új gazdasági főigazgató-helyettesének látogatására is. Középirányító szervünk gazdasági vezetőjét szintén a központi épületben fogadták felsővezetőink. Horváth János úr célja is alapvetően az volt, hogy személyesen is megismerkedjen a nyíregyházi vezetéssel, illetve, hogy ő maga is bemutatkozhasson. A találkozón szó volt az igazgatóság gazdasági helyzetéről, a felmerülő problémákról és úgyszintén a jövőbeni lehetőségekről.

Az igazgatóság Aszályvédelmi Akcióterv és Vízet a tájba! program keretében végzett kimagasló eredményei V. Németh Zsolt vízgazdálkodásért felelős államtitkár urat már több alkalommal is ide szólították. Járt nálunk tavasszal, amikor az első magántulajdonban lévő földterület Vízet

Hubai Imre mezőgazdaságért felelős államtitkár és Dr. Tilki Attila országgyűlési képviselő a Szamossályi vízpótlás helyszínén járt (Forrás: Hubai Imre Facebook oldala)

lentős elemeként sor került a Gulács térségében lévő Kőrís-erdő sekély elárasztására, ahol sajtótájékoztató keretében beszélt államtitkár úr a részletekről és az elárasztás jelentőségéről. Alig egy hónappal később, szeptember 10-én, államtitkár urat ismét vármegyénkbe szólították feladatai, ugyanis a víziközmű ágazat egyik országos versenyének adott otthont Nyíregyháza, melyet követően helyszíni szemlén vett részt államtitkár úr a működési területünkön található 07.01. Nyírségi és 07.02. Felsőszabolcsi vízhiánykezelő körzetekben. Itt változatlanul az Aszályvédelmi Akcióterv keretében

Augusztus 13. nem csupán a Kőrís-erdő elárasztása miatt volt jelentős, hiszen aznap délelőtt államtitkári, délután pedig főigazgatói szemlére is sor került a sajtótájékoztatót követően. A szemléken V. Németh Zsolt államtitkár úr is részt vett Láng István főigazgató úr, valamint Gacsályi József műszaki főigazgató-helyettes mellett. A szemlék elsődlegesen a beregi térségre és az ott elvégzett vízhiány elleni védekezéshez kapcsolódó feladatokra fókuszált. A résztvevők bejárták Gulács-Tarpa térségét, a Beregi árapasztó tározó K-i töltését, megtekintették a Tarpai árapasztó műtárgy vízpótló csatornáját, valamint a Kis-Jánosné Holt-Tiszánál végzett szivattyúzást, a Vargaszegi Holt-Tisza szünetelő vízpótlását, a Badalói ukrán-magyar határszakasz ukrán oldali műszaki zárral összefüggő munkavégzését. De sor került aznap még a Beregi-tározó északi töltésén lévő vízkormányzó műtárgyak, valamint a Vámosatyai-osztómű megtekintésére is.

Valamennyi ágazati vezető hasznosnak tartotta a helyszíni látogatást és eredményesnek találta az igazgatóság működési területén végzett vízhiány elleni védekezést célzó munkát, melyet a nyár folyamán végeztek a feladatellátásba mind a területen, mind pedig a központban beosztott kollégák.

Láng István főigazgató és Gacsályi József műszaki főigazgató-helyettes szemléje a Beregben

a tájba! program keretében történő elárasztásának sajtótájékoztatója zajlott március 26-án. Majd, amikor a vízhiány elleni védekezés egyik je-

elért eredmények voltak a szemle középpontjában, melyeket látva, államtitkár úr pozitívan nyilatkozott az elvégzett munkáról.

"Dupláztunk" Gulács térségében és a Tisza-Túr tározónál

Erdőelárasztás Gulács térségében

Ónodi János szakaszmérnök

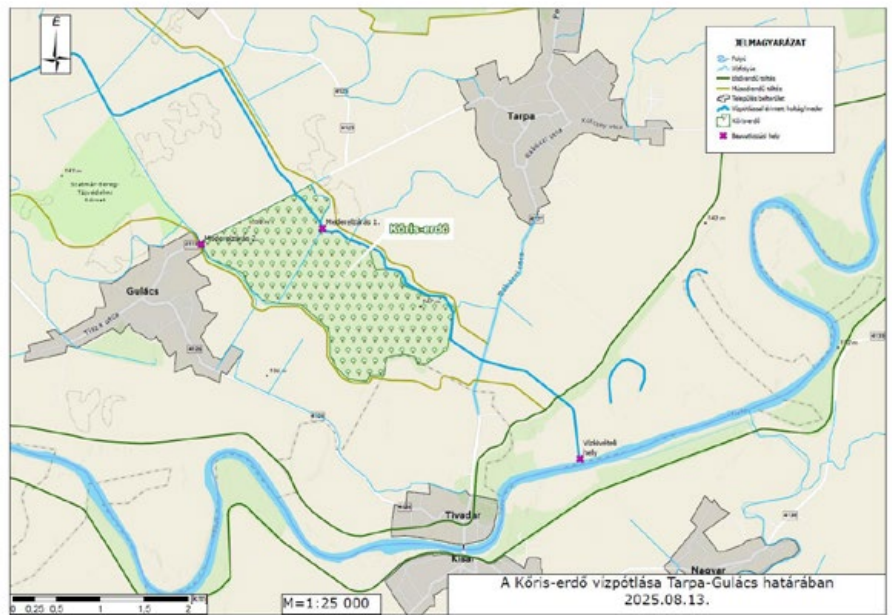
A klímaváltozás miatti megváltozott körülményekhez való alkalmazkodás érdekében az erdőgazdálkodók, illetve az állami vagyonkezelők részéről igény merült fel egyes intézkedések megtételére. A Tarpa-Gulács közlekedési úttól délre elhelyezkedő Kőrös-erdőben, a kialakult aszály kezelésére és a vízhiány mérséklésére a térség csatornáiba 2025 nyarán vizet vezetünk ki a Tiszából. A vízpótlás a WWF Magyarország és a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság együttműködésében valósult meg.

A vízpótlás megkezdése előtt depóniamagasítást végeztünk a Vízpótló-csatorna bp. 1+766-2+580 km szelvényei között, valamint ideiglenes mederelzárásokat építettünk ki homokzsákokból a Vízpótló-csatorna 4+440 km, illetve a Gulácsi-oldalág 1+790 km szelvényébe.

Az előkészítő munkálatok elvégzését követően a Tisza vízkészletéből 2025. június 06-án Tarpánál szivattyús vízbevezetést hajtottunk végre, amely vízmennyiség a Beregi árapasztó tározó beeresztő műtárgyának tájgazdálkodási zsilipjén át jutott a Beregi öblözetbe. A bevezetett víz minősége megfelelő, uszadék és egyéb hulladéktól mentes volt.

A feladat végrehajtása során fokozottan kellett figyelni a károkozás nélküli vízbeeresztésre és szétosztásra.

Június 08-án 21 órakor a vízrendszerbe bevezetett víz a Duzsa-Dobra-csatornán keresztül elérte a Gulácsi-oldalág-csatornát és megkezdődött a B61-es víztest területén található gulácsi Kőrös-erdő feltöltődése, mely június 20-ig tartott. Az időközbeni vízvesztések (párolgás, szivárgás) miatt ismételt igényként vetődött fel az újbóli elárasztás. Ezért augusztus 11-én a V2 zsilip nyitásával ismét bevezettük a vizet az erdőbe, majd au-

A Kőrös-erdő vízpótlása Tarpa-Gulács határában

gusztus 13-án - amikor elérte a korábbi 25 hektáros „ideális” vízborítást a vízfelület nagysága - a zsilip zárásával befejeződött az elárasztás.

Ez a vízpótlás nem valósulhatott volna meg, ha a Kőrös-erdő tulajdonos előzetes hozzájárulása nélkül. A Nyírerdő Zrt., valamint a magántulajdonosok -

A Vízpótló-csatorna 4+400 km szelvényénél épített ideiglenes mederelzáráson átbukó víz, háttérben a V2 jelű zsilippel

A Gulácsi-oldalánál lévő mederelzárás

köztük egy tarpai erdőbirtokosi társulat - támogató hozzáállásukkal mutatnak a jövőben követendő példát más gazdálkodóknak.

A vízpótlás hatására a mintegy 300 hektáros Kóris-erdő egy része több napon át kapott vízutánpótlást. Így az erdőben kb. 25 hektár vízfelület jött létre, ami jelentős - eddig példaértékű - eredmény a területen. Az erdőben elsősorban természetvédelmi szem-

pontú vízmegőrzés és vízpótlás valósulhatott meg kb. 80.000 m³ vízmennyiséggel, átlagos 20-30 cm mélységű ideiglenes vízborítás mellett. Elmondhatjuk, hogy a keményfás ligeterdőre kedvező volt ez a felszíni vízborítás. Az elárasztás pótolta a csapadékhiányt, valamint mérsékelte a szárazodó klíma hatását.

A végrehajtott vízpótlás következtében sikerült elkerülni a B61 víztesthez

tartozó gulácsi Kóris-erdőt fenyegető termőhelyi szárazodást, ugyanis a pótolttal vízzel a felszíni vízborítás mellett, az erdőterület és a környező rét talajvízszintje is megemelkedett és stabilizálódott, ezzel is óvva az erdő és gyepterület ökoszisztémáit.

Összegezve elmondható a Kóris-erdő elárasztásának példáján keresztül, hogy a Beregi Öblőzetben kialakított ökológiai vízpótló rendszer a vízügyi, természetvédelmi, erdészeti és vadgazdálkodási érdekeket egyaránt szolgálja. A vízpótlás során a hasznosítható vízmennyiség a (vad)állatok itatását is biztosítja, illetve az élettérüket adó erdők, mezők, legelők vízszükségletét is megteremti.

A gulácsi Kóris-erdő sekély elárasztása egy újfajta vízügyi gondolkodásmód kézzelfogható bizonyítéka, egy példaértékű beavatkozás a vízhiány kezelése érdekében.

Ez az erdei vízpótlás mintaterületként szolgálva lehetőséget ad arra, hogy a szakemberek vizsgálhassák a vízborítás hatásait. Az itteni tapasztalatok hasznosak lehetnek majd a jövőben annak érdekében, hogy minél több területen juthasson víz a tájba.

Elárasztás a Tisza-Túr tározó területén felajánlott legelőn

Filep Gyula szakaszmérnök

A Tisza-Túr tározó neve mára ismerősen cseng országszerte azoknak, akik árvízvédelemmel, vízgazdálkodással foglalkoznak. Magyarországon a gyakorlatban még újdonságnak számító, fenntartható vízpótlást az elsők között valósítottak meg itt, az alapvetően árvízvédelmi beruházás keretében. Ez a „mellékfunkció” napról-napra kerül egyre inkább előtérbe és mára tagadhatatlan a fontossága. A megépült vízkivételi mű éppen ezért szolgál más tervezett beruházások számára mintaként, egyúttal a megvalósult vízpótló rendszer és a helyi élővilág kapcsolatának vizsgálatára is kitűnő lehetőséget teremt.

A modern mezőgazdaság és a vízgazdálkodás határozott egymásrataltsága napjainkban egyértelmű. A megváltozott éghajlati viszonyok mellett az elvárt természetbiztonsághoz a hiányzó csapadékmennyiségek pótlására van szükség. Nem elég azonban csupán a csapadékpótló öntözéssel számolni, a hosszabb ideje megfigyelt talajvíz visszapótlása is feladatunk. Ehhez szükség van nagyfelületű, tartós vízborítások kialakítására. Önmagában az állami területek nagysága erre a célra nem elegendő, így megkerülhetetlen a magántulajdonban lévő, erre alkalmas ingatlanok igénybevétele is.

Ennek szellemében érkezett az a felajánlás, amelynek keretében egy helyi gazdálkodó lehetővé tette, hogy a térségben elsőként időszakos elárasztással alakítsunk ki vízborítást birtokán. Az illető Adorján László tiszakőrödi gazda, aki haladó szellemű gondolkodásáról már a tározó építése előtti egyeztetések során is bizonyosságot tett.

A helyszín a Tisza-Túr tározó leeresztő műtárgya közelében lévő közel 30 hektáros, legelőként hasznosított terület. Bár a víz forrása a tiszabecsi vízkivételi műnek köszönhetően adott, az elárasztás kialakítása nem olyan egyszerű művelet, mint elsőre gondolnánk.

A tavaszi elárasztás látképe

Több kihívással is szembesültünk az előkészítési munkálatok során. Az előzetes geodéziai mérések rávilágítottak arra, hogy igen kis terepszintbeli különbségek vannak a térségben. Mivel a víz a csatorna partélét meghágva jutott a legelőre, várható volt, hogy nem csak a kívánt helyen fog kiterülni. A Nagyvítyi csatorna vízszintjének lassú emelésével igyekeztünk lekövetni az alsó folyás menti alacsony területek érintettségét. Sok helyen kellett ideiglenes létesítményekkel (homokzsák nyúlgát) és földdepóniával védeni a nem kívánt elöntésektől a szomszédos mezőgazdasági területeket.

A kívánt vízszint finomhangolását tovább nehezítette az, hogy a célterület a vízpótló rendszer végpontján van. A Tiszabecsnél kivett folyóvíz mintegy 11 km megtétele után érte el a legelőt. Éppen ezért nem hagyatkozhattunk csupán a megtermelt napenergia általi szivattyúüzemelésre, mert abban az esetben márciusban 10 óra körül indult csak meg az érdemi vízkivétel (akkor is viszonylag alacsony vízhozammal). A leeresztő műtárgy környékére így csak késő este - éjszaka érkezett meg a víz és okozott váratlan helyeken elöntéseket. Külön köszönet jár területi dolgozóinknak, akik akár késő este, lámpafénynél is beavatkoztak a szükséges helyeken.

Sokat segített a probléma kezelésében a vezetőség által jóváhagyott folyamatos, alacsonyabb intenzitású vízpótlás, ami már lehetővé tette a kívánt vízborítás kialakítását. Összességében mintegy két hétre volt szükség a feladat elvégzéséhez.

Az előkészületek után március 26-án kapott média nyilvánosságot az esemény. Az elárasztás nagyon jól illusztrálja a vízgazdálkodásban lezajló paradigmaváltást. Jelentő-

A nyári elárasztás látképe

ségét mi sem hangsúlyozza jobban, mint az, hogy Kató Sándor igazgató úr mellett V. Németh Zsolt vízgazdálkodásért felelős államtitkár, Tilki Attila országgyűlési képviselő, Gacsályi József, az OVF műszaki főigazgató-helyettese és Cselőszki Tamás az E-misszió természetvédelmi civilszervezet munkatársa is fontosnak érezte, hogy nyilatkozzon a témával kapcsolatban. A terület gazdája, Adorján László pedig a gazdálkodók szemszögéből magyarázta, milyen érdeke is fűződhet ahhoz egy földművelésből és állattenyésztésből élő

embernek, hogy az eddigi gyakorlattal ellentétben a vizeket ne elvezessék földjéről, hanem oda kijuttassák. A médiavisszhang pozitív volt, mai szófordulattal élve „az üzenet átment”. Örömmel nyugtáztuk, hogy munkánk meghozta gyümölcsét és megfelelő háttérrel tudtunk biztosítani ahhoz, hogy ez a rendkívül fontos téma bekerüljön a köztudatba.

Annak érdekében, hogy egy csepp víz se vessen kárba, az elöntés megszüntetésekor a kiterült vizet nem a Túrba és a Tiszába eresztettük vissza, hanem a közeli - hajdani tiszai - Haláborszegi holtmederbe. A munkálatokat mindvégig figyelemmel kísérte és mindenben támogatta a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság. Ez a beavatkozás iskolapéldája volt a vízügy, a természetvédelem és a gazdálkodók közötti együttműködésnek.

A földtulajdonos már ekkor jelezte, hogy később is igényt tartana újabb „frissítő” elöntésre legelőjén.

Erre nyáron, június végén került sor, melyet hozzávetőlegesen 10 cm-rel alacsonyabb vízborítással tudtuk megvalósítani, tekintettel arra, hogy a vegetációs időszaknak ebben a fázisában már néhány napos elöntés is kárt okozhatott volna a szomszédos területek növénykultúráiban.

Sikeres vízpótlás a Nyírségben

Sándor Attila szakaszmérnök

Az idei év az aszályos telet követően nem sok jóval kecsegtetett, a tartósan vízhiányos időszak is viszonylag korán kihirdetésre került. A Nyírségben betározott vízkészletek is elmaradtak az előző évhez képest. Csatornáink nagyrésze kiszáradt a nyár elejére.

A vízhiány kezelésére nem sok lehetőségünk maradt és a rendelkezésre álló vízbázis is meglehetősen csekély volt. Tározóinkban nem volt szabad vízkészlet, csatornáink közül csak az Érpataki-főfolyás szállított vizet Nyíregyházától.

A vízhiány részbeni kezelésére az Aszályvédelmi Akcióterv adott lehetőséget a Lónyay-főcsatorna vízpótlásával.

A Tiszát szükséges bevonni a vízpótlás során figyelembe vehető vízbázisokban. Ahhoz, hogy a Tisza vize eljusson a főcsatornába, a Gávavencsellőnél található árvízkapunál

Szivattyúzás Gávavencsellőnél

sai szivattyúzási helyet építettek ki a Kótaji duzzasztónál. Tekintettel arra, hogy a duzzasztó nem volt elég magas, annak megemelését is el kellett végezni, melyet már a Nyíri Szakaszmérnökség dolgozói oldották meg.

2025. június 10. és 20. között az alapvetően ökológiai célokat szolgáló vízpótlást elvégeztük. Figyelembe véve, hogy a Szabolcs Halászati Kht. nagyhalászi halastavait

sem lehetett feltölteni a tavasz folyamán, így a 2025. július 21-től augusztus 12-ig biztosítottuk a halastavak vízpótlását is.

A vízpótlás sikeres elvégzéséhez szükség volt a helyszínek szakmailag megalapozott előkészítésére, valamint a levonulást követő helyreállításra is. A helyreállítást követően a Kótaji duzzasztónál az új szivattyúzási hely kialakítását is elvégezte az igazgatóság egy 120 m²-es megfelelő teherbírású betonfelület kialakításával, valamint a biztonságos lejutást elősegítő rámpa stabilizálásával.

A vízpótlás során összesen 2.675.052 m³ vizet szivattyúztunk. A sikeres vízpótláshoz elengedhetetlen volt igazgatóságunk vezetése, több osztály, valamint az MBHSZ, a Felsőszabolcsi- és a Nyíri szakaszmérnökség dolgozóinak jól összehangolt, átgondolt munkája, amit ezúton is köszönünk.

Szivattyúzás Kótaj térségében

megfelelő magasságú elzárást kellett kialakítani és így szivattyúzással feltölthetővé vált a Lónyay-főcsatorna. Műszakilag a legegyszerűbb megoldás a Gávavencsellői árvízkapu alvizén, a Lónyay-főcsatorna medrét elzáró minimum 3 méter magas földgát kialakítása volt. Ide tudták telepíteni a Műszaki Biztonsági és Hajózási Szolgálat (a továbbiakban: MBHSZ) munkatársai a nagy teljesítményű Körös 500-as mobil szivattyút.

A beemelt víz hatásterületének növelése érdekében az MBHSZ munkatár-

Felvonulási terület és szivattyúállás kialakítása (Kótaj)

A fenntartási munkák során alkalmazott géplánc a Nyíri Szakasz mérnökségen

Ambrus Dávid területi felügyelő

Idén június második felében elvégeztük a 07.03-as számú belvízvédelmi szakasz kettősműködésű csatornáinak első gépi kaszálását. A második kaszálás augusztus végével kezdődött el.

A Leveleki tározó alatti ilyen csatornaszakaszokon, nyári időszakban több alkalommal is öntözővíz kiadagolást végzünk. Ezen csatornák tisztán tartása fontos szerepet játszik abban, hogy aszály sújtotta térségünkben, minél kisebb vízvesztést okozzon a csatornák benőttsége, amíg a vizet az öntözők vízkivételi helyeire kormányozzuk.

A csatornák kaszálását gépláncok alkalmazásával hajtjuk végre, melynek során a munkagépekre sík és rézsűs felületek fenntartására is alkalmas adaptereket szerelünk fel. Jelenleg 5 erőgépünk segítségével végezzük el a fenntartási feladatainkat. A Nyíri Szakasz mérnökség 3-as számú felügyelőségének területén 3 John Deere és 2 MTZ-82 típusú erőgép áll szolgálatban. Ezek közül 3 munkagépünk rendelkezik rézsűkaszálásra alkalmas hidrot szerelékkel. A John Deere erőgépeinkre felszerelhető hátsó - sík terepi kaszák/szárzúzó - a rézsűn való ún. lecsünetésre is alkalmasak, amely során több rend levágásával besegítenek a hidrot rézsűkaszával rendelkező gépeinknek.

A gépláncban történő munkavégzésnél, a gépek számát és összetételét mindig az adott csatorna nagyságának, beágyazódásának figyelembevételével határozzuk meg.

A gépláncok alkalmazása nagyobb hatékonyságot jelent a fenntartási munkavégzésünk során, tekintettel arra, hogy jóval kevesebb üresjáratra, visszatolatásra van szükség a kaszálás végrehajtásához. A ráfordított napok számában is jelentős megtakarítást sikerült elérnünk.

A munkagépek üzemanyaggal, kenőanyaggal, kopóalkatrészekkel való ellátása, tehát a logisztikai feladatok elvégzése is egyszerűbbé vált, mert a gépek egy közös helyen tar-

Munkában a Nyíri Szakasz mérnökség gépláncja

tózkodnak. A munkavégzés közben bekövetkező esetleges meghibásodások javítása, illetve megoldása is könnyebb több gépkezelő együttes munkájával és szakértelmével. A közös munka az egymás közötti munkakapcsolatok építésére, valamint a fiatalabb kollégák betanítására és beilleszkedésére is jó alkalom.

A rézsűkaszáink 6-8 m mélységig is képesek leérni a csatorna rézsűjén, azonban sokszor előfordul, hogy még így sem tudják egészen a mederfenékgig kikaszálni a csatornákat. Emiatt továbbra is fontos szerep járul a kézi munkaerőre is. Munkatársaink kiegészítő kaszálást végeznek azokon a szakaszokon, ahol az erőgépeink már nem érnek le a mederbe. Erőgépeink az első kaszálásunk során, a több mint 25 km hosszúságú kettősműködésű csatornaszakasz teljes kaszálását, mindössze egy hét leforgása alatt hajtották végre. A hatékony működés a gépláncunk legjellemzőbb sajátossága.

A gépláncban történő munkavégzés előnyeit sikeresen kihasználtuk többek között a Lónyay-főcsatorna, a Máriapócsi-, a Vajai-, a Sényői-, és a Bogdányi-főfolyás, valamint több kisebb csatorna fenntartási feladatainak elvégzése során is.

A Nyíri Szakasz mérnökség már több éve géplánc segítségével végzi a fenntartási munkáit, amit próbálunk szemléletesen bemutatni. A nálunk alkalmazott gépüzemrendről helyben szokásos módon tájékoztattuk az igazgatóság valamennyi szakasz mérnökségét, hogy hasonló gépüzemrendet tudjanak kialakítani területükön.

A géplánc alkalmazása a 3-as számú felügyelőség legnagyobb erőssége, mivel ott ember és gép is együttesen rendelkezésre áll. Ennek kialakítása hosszú és tudatos munka volt, amelynek kézzelfogható eredménye most is szemmel látható.

A felügyelőség gépei szokták kiegészíteni a Lónyay-főcsatorna gépi kaszálását is. Ez külön egyeztetést nem szokott igényelni, hiszen már természetes az ilyen formában történő, másik felügyelőséggel való együttműködés.

Ezidáig csak kedvező tapasztalatokat szereztünk az elmúlt évek ledolgozott üzemóráit tekintve, így nyugodt szívvel ajánljuk más szakasz mérnököknek is a gépláncok kialakításának megfontolását.

A kritikus infrastruktúrák védelmének szabályozása és vízügyi vonatkozásai

Virányi Kristóf szakágazati vezető

Már a korai társadalmakban is alapvető szerepet töltöttek be azok az egymással összekapcsolódó, hálózatszerű rendszerek, amelyeket ma infrastruktúráként ismerünk. Ennek nyomai a mai napig felfedezhetők világszerte, hiszen például az ókori úthálózatok, vagy vízellátó rendszerek modern megfelelői továbbra is elengedhetetlen részei mindennapi életünknek.

A folyamatos fejlődésnek köszönhetően a különféle rendszerek és eljárások egész hálózata alakult ki, amelyek hatalmas fejlődésen mentek keresztül – gondoljunk csak az ipari forradalom hatására, vagy a napjainkban elképesztő ütemben zajló technológiai fejlődésre, amely befolyásolja életmódunkat és mindennapi szokásainkat. Ezen fejlődésnek és innovációnak köszönhetően az infrastruktúra fogalma nem csak bővült, de át is alakult, amely mellett a XXI. század kihívásai új megközelítést is hoztak. Megjelent a kritikus infrastruktúra fogalma.

1. ábra: A kritikus infrastruktúrák legfőbb jellemzői

Az energiaellátás, a közlekedés, az egészségügy, az információs rendszerek és nem utolsósorban a vízgazdálkodás olyan rendszerek, amelyek működése közvetlen hatással van az állampolgárok életminőségére, a gazdaság stabilitására és az állam biztonságára. E rendszerek együttesen alkotják a kritikus infrastruktúrák körét, amelyek védelme

és ellenálló képességének biztosítása kiemelt nemzetbiztonsági érdek. Még egy rövid ideig tartó kiesésük is komoly következményekkel járhat.

Ezen infrastruktúrák egymástól való kölcsönös függősége, ezáltal sebezhetősége, valamint az ártó szándékból eredő veszélyek felismerése vezetett el odáig, hogy az Európai Unió (továbbiakban EU.) és az állam feladatai közé emelte védelmüket.

Ágazatok a korábbi hazai szabályozás szerint	
Energia	Pénzügy
Közlekedés	Infokommunikációs technológiák
Agrárgazdaság	Víz
Egészségügy	Honvédelem
Társadalombiztosítás	Közbiztonság-védelem

1. táblázat: Ágazatok a korábbi szabályozás szerint

Magyarország az elmúlt években jelentős lépéseket tett a kritikus infrastruktúrák védelme érdekében, mind a hazai jogszabályi keretek, mind a nemzetközi irányelvek mentén, hiszen ezen rendszerek zavartalan működése nemcsak a gazdasági stabilitás, hanem az állampolgárok biztonsága szempontjából is kulcsfontosságú.

A kritikus infrastruktúrák védelmének gondolata nem új keletű, hiszen az Európai Unió már a 2000-es évek elején felismerte, hogy a globalizáció, a technológiai fejlődés és a növekvő fenyegetettség miatt szükség van az alapvető szolgáltatások védelmének egységes szabályozására. Ezt csak tovább erősítették az egymást érő terrorcselekmények (2001: New York, 2004: Madrid, 2005: London).

A szabályozás első jelentős mérföldköve az Európai Unióban a 2008/114/EK tanácsi irányelv volt, amely a tagállamok kritikus infrastruktúráinak azonosítását és védelmét célozta. Az irányelv azonban az energia- és közlekedési ágazatra összpontosított és létesítményközpontú szemléletet vezetett be, azonban nem foglalkozott kellő mélységben a szervezetek ellenálló képességével.

Tekintettel arra, hogy az irányelv minimumharmonizációt írt elő a tagállamok részére, Magyarország 2012 és 2013 között saját nemzeti prioritásait is figyelembe véve alkotta meg a kritikus infrastruktúrák és szervezetek védelmének szabályozását, amely így 10 ágazat infrastruktúráinak – köztük az árvízvédelmi művek – védelmére koncentrált egy háromszintű szabályozás keretein belül. (1. táblázat)

Ezzel Magyarországon már több mint egy évtizede különleges szabályozás védi azokat az infrastruktúra-elemeket, amelyeket az egyes ágazati hatóságok kijelöltek különböző ágazati és horizontális kritériumok vizsgálatára alapján.

Az elmúlt években a biztonsági környezet átalakulása, a koronavírus-járvány hatásai, a technológiai fejlődés, valamint az egyre növekvő kockázatok és fenyegetések fokozott válaszlépéseket tettek szükségessé nemzetközi és hazai szinten egyaránt. Az EU felismerte, hogy a kritikus infrastruktúrák működése és hatása egyre inkább átnyúlik az országhatárokon, összekapcsolt és komplex, így szükség van egy átfogóbb, ugyanakkor rugalmasabb szabályozásra.

Ennek eredményeként született meg az Európai Parlament és a Tanács 2022/2557 irányelve (CER), amely az infrastruktúra központi szemlélet helyett már a kritikus szervezetek rezilienciájának (ellenálló képességének) fokozását helyezte középpontba harmonizált minimumszabályok mellett. Az irányelv a korábbi 2 helyett 11 ágazatot határozott meg, így már közel teljesen lefedte Magyarország 2012-ben meghatározott nemzeti prioritásait. (2. táblázat)

Ágazatok a jelenlegi hazai szabályozás szerint	
Energia	Pénzügy
Közlekedés	Infokommunikációs technológiák
Agrárgazdaság	Víz
Egészségügy	Honvédelem
Közigazgatás	Hulladékgyaldálkodás
Gyártás	

2. táblázat: Ágazatok a jelenlegi hazai szabályozás szerint

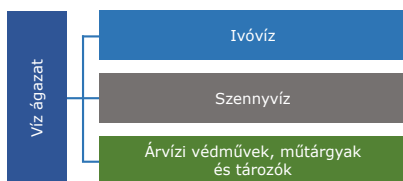
2024 őszén az Országgyűlés több olyan jogszabályt fogadott el, amelyek célja a hazai kritikus infrastruktúrák megerősítése és ellenálló képességük fokozása, így a CER irányelv hatására 2025. január 1-jétől a teljes hazai szabályozás gyökeresen átalakult.

A törvényalkotás középpontjában a felkészültség javítása, a gyors és hatékony reagálás biztosítása, valamint az üzemfolytonosságot érintő zavarok elhárítására és az azt követő helyreállításra való képesség fejlesztése állt.

A hazai szabályozásban új fogalmak és szereplők is megjelentek, valamint egy korszerűbb, szemléletváltáson alapuló megközelítés vált uralkodóvá. Ennek középpontjában az alapvető szolgáltatások állnak, amelyeket a kritikus szervezetek által működtetett infrastruktúrák biztosítanak.

Számos új ágazati szereplő került azonosításra, így többek között bevonásra került a gyártás- és a hulladékgyaldálkodási ágazat, valamint az úralapú szolgáltatások is.

A víz ágazat korábbi öt alágazata háromra csökkent. A felszíni és felszín alatti vizek minőségének ellenőrzése és a vízbázisok védelme kikerült az alágazatok köréből, hiszen a vízügyi igazgatóságok többek között ezekkel is foglalkoznak az árvízvédelem mellett.

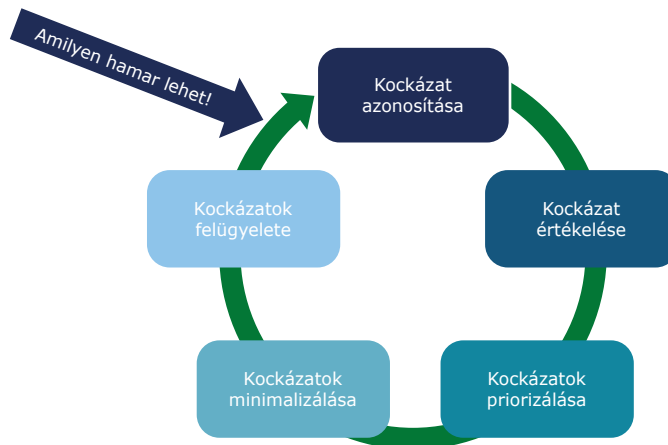
2. ábra: A víz ágazat alágazatai a jelenlegi szabályozás alapján

A szabályozás a kijelölt szervezetek számára Ellenálló Képességi Terv készítését írja elő, amelyben az alapvető szolgáltatásra ható kockázatokat

kell felmérni és azokra kockázatkezelő és kockázatcsökkentő intézkedéseket kell kidolgozni.

A szabályozás alapján a szervezetek rendszeres, éves gyakorlatok tartására kötelezettek, amelyekkel olyan helyzetek szimulálása a cél, amik a való életben is kialakulhatnak (pl.: villamosenergia-szolgáltatás kiesése, informatikai rendszer meghibásodása, járványhelyzet stb.), ezzel segítve a felkészülést azok megelőzésére, vagy megfelelő kezelésére.

A kijelölt szervezetek a hatóságokkal való kapcsolattartás és a szervezeti egységek közötti koordináció érdekében, kötelesek jogszabályban meghatározott végzettséggel rendelkező ellenálló képességért felelős vezetőt alkalmazni, aki kockázat alapú gondolkodás mellett méri fel és értékeli a szervezet ellenálló képességét. A rendszeres felmérés célja a fejlesztési lehetőségek azonosítása, megfogalmazása és kidolgozása, amellyel a szervezet ellenálló képessége növelhető.

3. ábra: Kockázatok azonosításának és kezelésének folyamata

A vízügyi ágazat szerepe és kihívásai

A vízügyi ágazat által üzemeltetett árvízvédelmi létesítmények bizonyos szempontból kiemelt jelentőségűek az ország védelme és biztonsága szempontjából jelentős

infrastruktúrák között, hiszen Magyarország a földrajzi adottságai miatt különösen érzékeny az árvízi kockázatokra.

A vízügyi szervezetek megfelelő működése közvetlen hatással van az állampolgárok biztonságára, az anyagi javak védelmére és az ország gazdaságára. Az ágazatnak olyan feladatokkal és kihívásokkal kell szembe néznie, mint az éghajlatváltozásból adódó szélsőséges időjárási körülmények, a vízgazdálkodási létesítmények folyamatos fejlesztése, az információbiztonság fokozása, a nemzetközi kapcsolatok további erősítése és a társszervezetek, valamint a lakosság tájékoztatása, bevonása az árvízi védekezésbe.

A hazai szabályozás szorosan illeszkedik az EU-s irányelvekhez, ugyanakkor figyelembe veszi a nemzeti sajátosságokat, különösen a vízügyi ágazatban. Az árvízvédelem területén működő szervezetek számára a reziliencia követelmények nem csak jogi kötelezettséget, hanem lehetőséget is hivatottak teremteni a hatékonyabb működésre.

A jövő kihívásai (pl: az éghajlatváltozás, a technológiai fejlődés, a mesterséges intelligencia terjedése és a geopolitikai feszültségek) újabb szabályozási és szervezeti válaszokat igényelnek majd. A kritikus infrastruktúrák védelme éppen ezért nem statikus feladat, hanem folyama-

tosan fejlődő, dinamikus rendszer, amelyben többek között a vízügyi ágazatnak is kulcsszerepe van.

Befejeződött a Tisza ártérében lévő üdülőterületek felmérése

Valendorfean Barbara árvízvédelmi referens

2022-ben kezdtük el a nagyvízi mederben található üdülőterületek felmérését. Több turnusban mértük fel a működési területünket érintő üdülőket: első alkalommal a tivadari, majd 2024-ben a gergelyugornyai és a dombrádi, az idei év áprilisában a tuzséri, a tiszatelki, a tiszakanyári, végül augusztusban a balsai és a rakamazi ingatlanokat.

nyozta a hullámtéren elhelyezkedő üdülőterületeken található épületek tételes felmérését, hogy pontos képet kapjunk azok állapotáról. A korábbi felméréseink szerint a nagyvízi mederben található épületek száma meghaladja a 850-et.

A terepi felmérés során az aktuális állapotok rögzítése érdekében fény-

mellett egy nyilvántartás is készült a helyszínen, jelölve, hogy az adott ingatlan kialakítása árvízvédelmi szempontból kedvező-e, vagyis az épületszerkezet alsó síkja és a terepszint közötti nyílás szabad-e, vagy részben, esetleg teljesen beépített.

Azt tapasztaltuk, hogy az épületeket tartó pillérek közötti területet sok helyen nem hagyják szabadon, hanem az előírástól eltérően rácsokkal, fixen rögzített deszkákkal, hullámpalákkal esetleg falazattal beépítik, amely az árvízlevezetést kedvezőtlenül befolyásolja. Még az ingatlanokat határoló kerítések és az „udvarokon” lévő cserje- és sövényborítás is lefolyási akadályt képezhet, hiszen lassíthatja a víz mozgását, ezáltal növelheti az árvízszintet.

A felmérés során a Field Maps nevű mobilalkalmazást is használtuk, mely nem csak az aktuális ingatlan-nyilvántartási adatokat, hanem az árvízvédelmi nyilvántartási adatokat megjelenítve, a tájékozódást is megkönnyítette számunkra. Az idei évben Bartók Tamás kiemelt műszaki referens aktualizálja az alkalmazást, így digitálisan védelmi szakaszokként is elérhetőek lesznek az árvízvédelmi nyilvántartási tervek.

A rakamazi üdülőterület felmérése kapcsán a Tiszán kihelyezett úszóművek bemérését is elvégeztük GPS eszközzel, tekintettel arra, hogy megnövekedett a területen az úszómű iránti kérelmek száma.

Összegzésképpen megállapítható, hogy a nagyvízi meder elsődleges rendeltetése, vagyis az árvíz és a jég levezetésének biztosítása, a szabálytalanul elhelyezett kerítések és épületpillérek földszinti beépítése miatt sok helyen jelentősen korlátozott. Az elkészült nyilvántartás segítségével a jövőben beérkező kérelmek elbírálása is könnyebbé válik. A nyilvántartás feldolgozása jelenleg folyamatban van.

Egy jó példa a megfelelő kialakításra

A nagyvízi mederhez kapcsolódó feladatkörök, a hullámtér nem megfelelő használatából adódó problémák az árvízvédelmi szakmai értekezleteken is központi témaként szerepelnek, így igazgatóságunk előír-

képeket készítettünk minden ingatlanról, amely alapján a 83/2014. (III. 14.) Korm. rendeletnek való megfelelés ellenőrizhető, illetve a jövőbeni változások nyomán követhetőek. A fényképek készítése

Úszóművek GPS-szel történő bemérése

Közfoglalkoztatási Kiállítás és Vásáron jártunk

Sárosi Adrienn szakágazati vezető

A Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság a vármegye egyik legnagyobb közfoglalkoztatójaként már nem „elsőbálozóként” vett részt, az idén VIII. alkalommal megrendezett Közfoglalkoztatási Kiállítás és Vásáron.

programoknak, több ember számára biztosítva ezzel a lehetőséget ahhoz, hogy munkát vállalhassanak az elsődleges munkaerőpiacon. Társzerveink pedig szerényebb létszámmal ugyancsak szerepet vállalnak ebben munkáltatóként.

A program ünnepi megnyitóján többben köszöntötték a résztvevőket. Beszédet mondott Román István főispán, Dr. Kovács Ferenc polgármester, Seszták Oszkár, a vármegyei közgyűlés elnöke, valamint Réthy Pál közfoglalkoztatási helyettes államtitkár. A színpadon az ünnepi megnyitót követően vármegyei zenekarok és táncsoportok váltották egymást, míg a delegáció ellátogatott valamennyi kiállító standjához.

Az igazgatóság standjánál a Közfoglalkoztatási Önálló Csoport munkatársaival karöltve fogadtuk az érdeklődőket kicsik és nagyok személyében egyaránt, ahol bemutattuk a szervezetünknel közfoglalkoztatás keretében végzett értéktérítő munkát, ahol bővebben megismerkedhettek a látogatók az általunk végzett feladatok széles körével.

Kapcsolatok ápolása a települések vezetőivel

Az eseményen összesen 39 Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei település mutatta be termékeit és terményeit. A hatalmas, vásárlókkal teli piaccá változott Kossuth téren az egésznapos program idején, a településeken megtermelt zöldségek és gyümölcsök mellett befőttek, lekvárok, savanyúságok, kézműves termékek között is válogathattak az érdeklődők. Egyes települések szötteseit, faipari munkáit és egyéb kézműves termékeit is meg lehetett csodálni a rendkívül színes és változatos kiállításon.

A kiállítók sora az igazgatóságon túl kiegészült a Nyírerdő Zrt.-vel, valamint a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Rendőr-főkapitánysággal is, tekintettel arra, hogy az igazgatóság 1996-tól kiemelkedő szereplője a közfoglalkoztatási

Réthy Pál közfoglalkoztatásért felelős helyettes államtitkár meglátogatta a FETIVIZIG standját

Ismét bemutatkoztunk az ÉVISZ pályaválasztási nyílt napján

Fülöp Zoltán PR munkatárs

A Nyíregyházi SZC Vásárhelyi Pál Technikum (a továbbiakban: ÉVISZ) minden évben megrendezi beiskolázással kapcsolatos nyílt napját a 8. osztályos tanulók és szüleik számára, melyre igazgatóságunk idén is meghívást kapott. Az ÉVISZ és az igazgatóság több évtizede szoros együttműködés keretében dolgozik a vízügyi ágazat utánpótlásának biztosításán. Ebben az esztendőben 2025. október 03-án az iskola korábbi tanulójaként Lucza Zoltán műszaki igazgató-helyettes képviselte szervezetünket.

A zsúfolásig megtelt tornateremben helyet foglaló résztvevőket Barna Zoltán az iskola igazgatója köszöntötte, majd Bodócsné Vinnai Klára oktatási igazgató-helyettes mutatta be a képzési programokat, ágazatokat, szakokat. Megismertette a jelenlévőkkel a felvételi eljárással kapcsolatos követelményeket és az eljárás menetét. Érdekességként megemlítve, természetesen beszélt a diákok számára elérhető ösztöndíj programról is. Igazgató-helyettes asszony előadását követően megyei szervezetek és cégek képviselői mutatták be tevékenységeiket, lehetőségeiket, csábították a majdan végzős diákokat szervezetükhöz.

A Környezetvédelmi-Vízügyi ágazatot érintően az első előadó a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi Főosztályának vezetője Rozinka Zsolt Illés volt, aki bemutatta a környezetvédelemmel kapcsolatos munkákat. Beszélt arról, hogy miért van szükség környezetvédelmi szakemberekre az állami szférában kihangsúlyozva, hogy kollégái nagy része, valamint a fia is az ÉVISZ-ben alapozta meg tudását.

Az ágazat másik kardinális területét Lucza Zoltán műszaki igazgató-helyettes úr mutatta be. Főmérnök úr hajdani ÉVISZ-es diákként nagy örömmel vesz részt az iskola által szervezett ilyen és ehhez hasonló programokon, hiszen itt szerzett erős alapokat és szeretete meg azt

Lucza Zoltán előadást tartott a nyílt napon

a területet, amelyen mai napig elhivatottan dolgozik. Előadásában bemutatta igazgatóságunk működési területét, feladatait, szakmai tevékenységét. Hangsúlyozta, hogy a végzett tanulók bármely szakterületen bekapcsolódhatnak a vízügyes munkába, ahol változatos helyzetekkel találkozhatnak.

A Környezetvédelmi-Vízügyi ágazat mellett az iskola másik alappillére az Építőipari ágazat, melyhez kapcsolódva elsőként Közép- és Kelet-Európa vezető építőipari vállalata a Swietelsky mutatkozott be. A cég az építőipar minden területét lefedi, ide értve a magas- és mélyépítést, az út- és hídépítést, valamint a vasút-és alagútépítést.

A Swietelskyt követően a MÁV Zrt. is bemutatkozott, két képviselőjük is beszélt az országos szervezetnél végzett technikusok számára biztosított karrierlehetőségről. Ezekon felül itt is van lehetőség ösztöndíjra és gyakorlat letöltésére.

Az előadók sorát a KE-VÍZ 21. Zrt. képviselője zárta, aki a mélyépítő szakma szépségét mutatta be. Három üzletágot működtetve mara-

dandó értékeket, létesítményeket adnak az embereknek. Ismertette karrierlehetőségeiket, illetve azt is, hogy milyen plusz juttatásokat tudnak adni a dolgozóiknak. Ők is várják az iskola friss technikusait.

Az előadások után a szülők és diákok kérdésekkel fordulhattak az iskola oktatóihoz a jelentkezéssel, szakterületekkel kapcsolatban. Az Építőipari ágazathoz kapcsolódóan az iskola udvarán a tanulók közreműködésével műhelymunkák megtekintésére is volt lehetőség 20 fős csoportokban. A Derkovits utcai tanműhelyben pedig a Környezetvédelmi-vízügyi ágazat iránt érdeklődők nyerhettek betekintést a részletekbe.

Ezúton köszönjük a meghívást és, hogy ismét lehetőségünk nyílt bemutatni a vízügyi igazgatóság működését és széleskörű feladatait. Bízunk abban, hogy a diákok kedvet kaptak a vízügyi pályához és a jövőben kollégáink között tudhatjuk az iskola végzett tanulóit.

Idén is népszerű volt a vízügyes gyerektábor

Lászlóné Paulik Aliz igazgatási referens

„Jövőre is lesz tábor?” Hangzott el a kérdés, alig pár nappal az új Ügyrendi szabályzatban már „feladatként” rögzített nyári gyerektábor utolsó napján.

Idén is két turnus indult és bizony szép számban voltak a jelentkezők, akik közül sokan mindkét turnusban részt vettek. A szervezők ennek tudatában tervezték meg a heti programokat, hogy mindkét turnusnak változatos időtöltést tudjanak biztosítani.

Az első turnus 2025. június 30. és július 4. között zajlott 19 táborozóval. Forró nyári hőség csapott le a nyári szünet első napjaira, a hőérzeten azonban enyhített a Császárszállási Őrtelep sűrű növényzete közötti számháborúzás.

Az első napon a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztályának prevenciósz munkatársa ismertette a közösségi oldalak használatának veszélyeit, a chat beszélgetések biztonsági szabályait, a személyes adatok védelmének fontosságát, valamint az internetes zaklatás lehetséges büntetőjogi következményeit. A gyerekek érdeklődve tekintették meg a számukra készült animációs filmeket és meséket.

A második napon a felfújható óriás csúszdás ugrálóvár izzasztotta meg a kis örökmozgókat. A harmadik és negyedik napot szabadabban, ütemezett programok nélkül, sok játékkal töltötték a táborozók, míg a pénteki záró nap külső helyszínen, a Nyíregyházi Állatkert felfedezésével telt.

A július 07. és 11. közötti második turnus is hasonlóan sok kalandot hozott magával, ám az időjárás 180 fokos fordulatot vett a hét második felére. Az első tábori napon még zavartalanul csúszdázhattak a táborozók, az előző héten nagy sikert aratott óriás csúszdás ugrálóvárban, de a Császárszálláson töltött

Vadasparki látogatás

keddi napon már felfért egy kardigán. Szerdán a gyerekek a Rendőr-főkapitányságra látogattak el nyílt napra, mely során rövid bűn-és balesetmegelőzési előadást követően betekintheztek a nyomozók és a bűnügyi technikusok munkájába. A szakterület dolgozói még a nyomrögzítésről és a rabosítási eljárásról is tartottak bemutatót. Folytatásként a Tuzson János Botanikus Kertben tettek egy sétát a gyerekek, majd a nap levezetéseként játszótereztek és fagyiztak.

A negyedik tábori nap is eseménydúsán telt, kézműveskedtek és számháborúztak a gyerekek. A záró napon

pedig külső helyszínen, a sóstóhegyi Erdei Iskolában, madárgyűréssel egybekötött bemutatón ismerkedhetett meg a csapat az erdészet szer-teágazó tevékenységével. A sóstóhegyi Szabó Lőrinc Általános Iskola mini állatkert kisállat simogatójában hörcsögöket, tengeri malacokat, papagájokat, nyuszikat, cicákat simogathattak, kiskecskét cumisüvegből etethettek a táborozók.

Az igazgatóság vezetőségének és valamennyi szervezőnek, közreműködőnek köszönettel tartozunk a tábor megvalósításáért, bízunk benne, hogy jövőre hasonló népszerűséggel indíthatjuk turnusainkat.

A Nyírerdő Zrt. természetközeli programokkal várta a táborozókat

2025 nyara az aszály jegyében

Fehér Andrea adattári referens

Mielőtt az igazgatóság működési területén az idei évben uralkodó aszályra rátérnénk, általánosságban is szükséges beszélni az aszály fogalmáról, fajtáiról, kialakulásának okairól, következményeiről, illetve azon intézkedésekről, amelyeket a jövőben szigorúan meg kell tennünk mérséklése érdekében.

Az aszály olyan időszakot jelent, amikor a sokéves átlaghoz viszonyítva sokkal kevesebb csapadék hullik, vagy ha a csapadék mennyisége el is éri a megszokottat, a magas hőmérséklet miatt a talaj párolgási vesztesége jelentősen megnő. Ilyenkor hosszabb időszakokra kiterjedő szárazság áll be, amely a növényzet fejlődését meggátolja, sőt a pusztulását is okozhatja.

Az aszály számos fajtája ismert, amelyek közül kiemelkednek a következők:

- Meteorológiai aszály: a csapadék hiánya egy adott időszakban.
- Mezőgazdasági aszály: hatással

van a növénytermesztésre, amely a csapadékhiány, vagy a mezőgazdasági gyakorlatok nem megfelelő alkalmazásának következménye.

- Hidrológiai aszály: akkor fordul elő, ha a rendelkezésre álló vízkészletek a történelmi átlagnál alacsonyabbak, természeti és emberi tényezők miatt.

A szárazságot számos természeti és emberi tényező okozhatja:

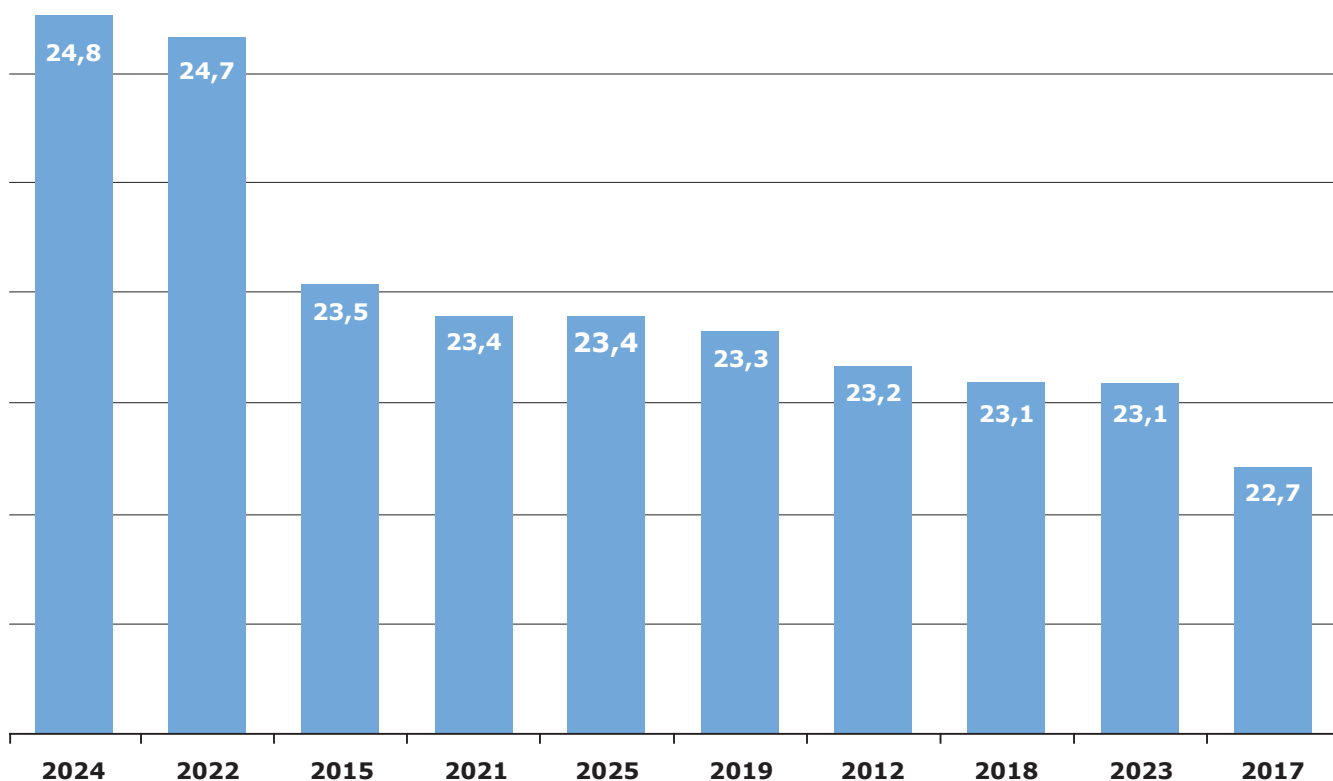
- Csapadék hiánya: a meteorológiai aszályok a hosszan tartó csapadékmentes időszakok közvetlen következményei.
- Az antropogén tényezők: úgy, mint a vízkészletek túlzott kiaknázása, az erdőirtás és a nem hatékony vízhasználat pl: az intenzív mezőgazdaság nagy mennyiségű vizet igényelhet, így kevesebb marad más felhasználásra.
- Éghajlatváltozás: a globális felmelegedés megváltoztatja az időjárási mintákat, ami szabálytalanságokat és hosszabb aszályokat eredményez.

- Az aszály hatása az egészségre és a gazdaságra.

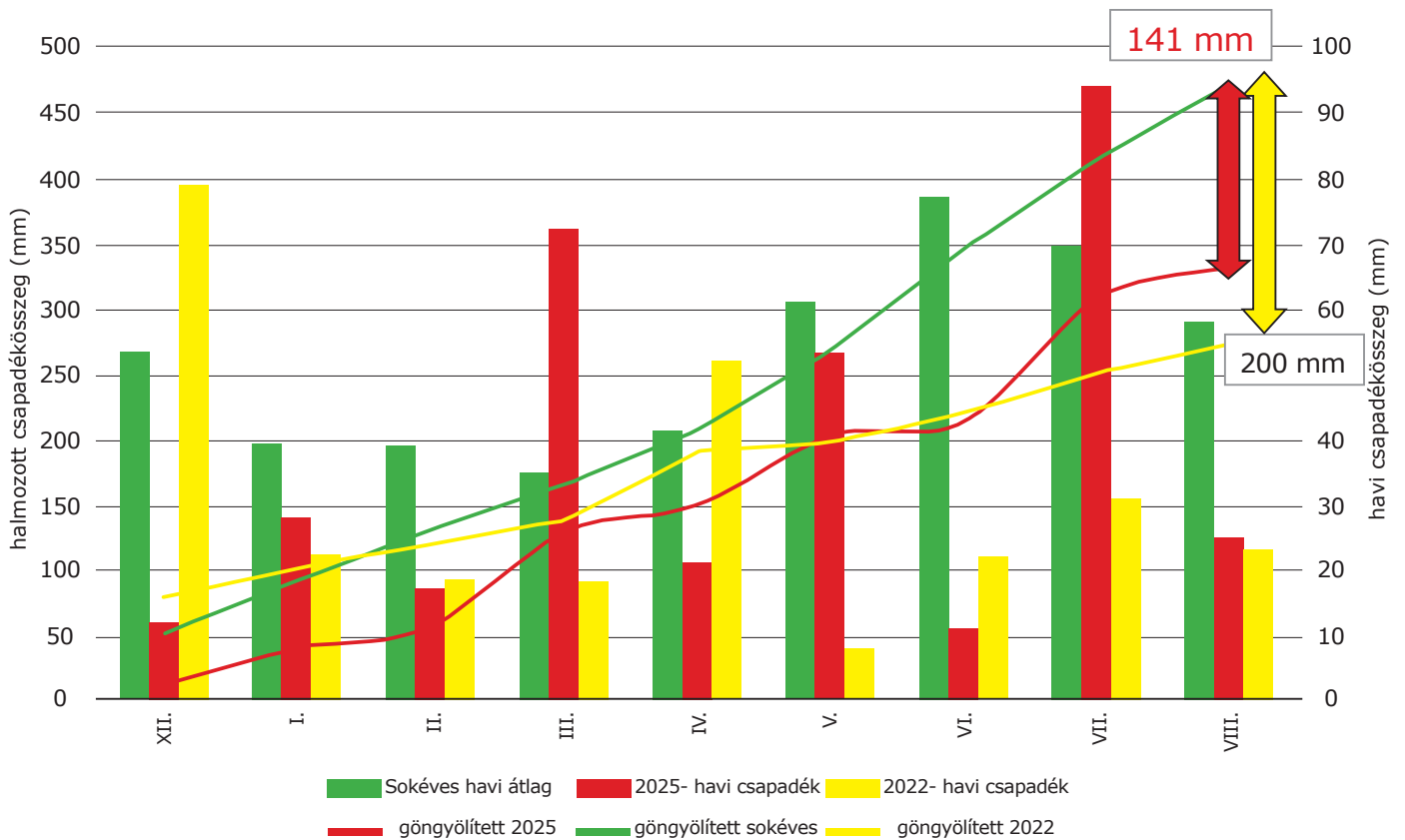
Az aszálynak nemcsak környezeti következményei vannak, az komoly közegészségügyi és gazdasági kockázatot is jelent:

- Betegségek növekedése: az ivóvíz szűkössége és a nem megfelelő táplálkozás növeli a fertőző és krónikus betegségek előfordulását
- Hatás a mezőgazdasági termelésre: a kevesebb víz kevesebb termést jelent, az aszály ezáltal élelmiszerválságot is okozhat. Az alapvető árucikkek hiánya az élelmiszerárak növekedéséhez vezethet.
- Munkanélküliség: a terméscsökkenés a helyi és a nemzetgazdaságot érinti, növelve a munkanélküliséget a mezőgazdasághoz kapcsolódó ágazatokban.
- Társadalmi konfliktusok: az erőforrások szűkössége társadalmi és politikai feszültségeket okozhat, amely instabilitáshoz vezethet a régióban.

°C

1. ábra: A legmelegebb középhőmérsékletű nyarak

2. ábra: Nyár végi csapadékhány

Az aszályal szemben elengedhetetlen, hogy hatékony intézkedéseket tegyünk a hatások mérséklése érdekében:

- Megfelelő vízgazdálkodás: a hatékony vízhasználat és az öntözési technológiák megvalósítása jelentősen javíthatja ennek az erőforrásnak a rendelkezésre állását.
- Köztudat: a lakosság oktatása a víz fontosságáról és a vízkészletek megőrzéséről.
- Vizsgálat és fejlesztés: szárazságtűrő gazdálkodási módszerek és vízmegőrzési technikák alkalmazása.
- Területi tervezés: a víz és más természeti erőforrások felhasználását integráló vízgyűjtő-gazdálkodási tervek kidolgozása.

Most pedig tekintsük át hidrometeorológiai elemeken keresztül, hogy mi vezetett az ideai aszály kialakulásához, miben volt más az ideai aszály, mint a 2022-es.

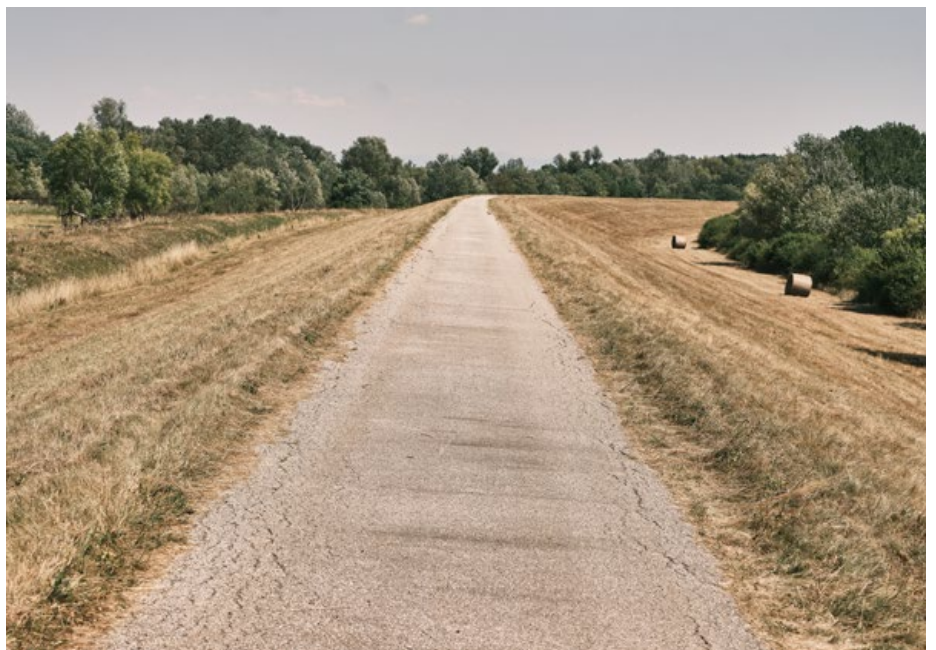
A léghőmérséklet éves átlagának folyamatos pozitív anomáliáját a sokéves havi átlagtól (10,5°C) 2007-től követhetjük figyelemmel. 2007-től minden év középhőmérséklete magasabb volt a sokéves átlagtól, ez egyértelműen a felmelegedés biztos jele. Azt is ki kell emelni, hogy egyre több olyan hőszezon van, amikor

nem (vagy alig néhány napon) alakul ki mérhető hőréteg. A november-február közötti időszak középhőmérsékleti átlagát tekintve rendkívüli a felmelegedés (több mint 3°C 60 év alatt), melynek következtében a csapadék leginkább eső formájában hullik a téli hónapokban is.

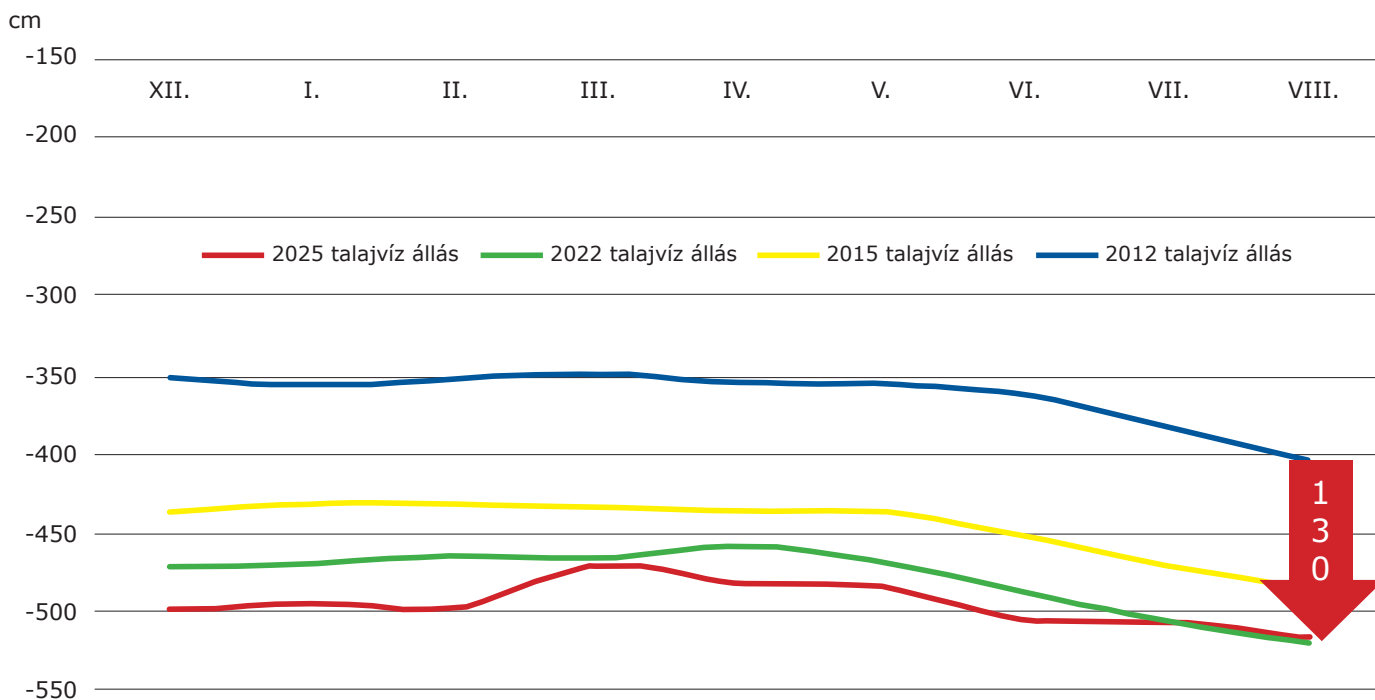
Az ideai tavasz az utóbbi hatvan év kilencedik legmelegebb tavasza, 12,4

°C-os háromhavi átlaggal (sokéves 11,1°C). A legmelegebb középhőmérsékletű nyarak rangsorában az ideai nyár a 3-4. helyen van, holtversenyben a 2021-es évvel (1. ábra). 2022 nyara 1,3°C-kal volt melegebb, mint az ideai (23,4°C).

A hőségnapok száma (napi maximum ≥ 30°C) Nyíregyháza- Császárszállás állomásunkon idén 35 volt,

A nyári hőséget és szárazságot az árvízvédelmi töltések gyeptakarója is megszenvedi

3. ábra: Talajvízszint süllyedésének mértéke

amely a tavalyi 70 és a 2022-es 68-hoz viszonyítva nem rendkívüli (sokéves 24). 1971 és 2003 között 10 volt a hőségnapok átlagos száma, ez a nagy különbség szintén a klímaváltozás biztos fokmérője.

átlag fölötti volt, viszont a havi középhőmérsékletek rekordokat nem döntöttek. Ennek az oka, hogy viszonylag nagy volt a napi maximum és minimum közötti különbség.

A következő táblázat (1. táblázat) az utóbbi másfél évtized téli csapadéka szám szerű megjelenítése, külön kiemelve a csapadékokban rendkívül szegény éveket, amelyekkel a továbbiakban többször fogunk foglalkozni: A tél folyamán ha nincs hófelhalmozódás, hosszan tartó talajfagy, eltűnik annak az esélye, hogy a talajvíz lassú hóolvadásból töltődjön a tavasz folyamán. A rövid ideig tartó záporok csak pillanatnyi emelkedést okoznak a talajvízszintekben és néhány csapadékmentes nap után visszaáll az azt megelőző állapot.

1. táblázat: Az utóbbi másfél évtized téli csapadéka szám szerű megjelenítése

Évek	XI.	XII.	I.	II.	Összesen (mm)
2011-2012	1	69	34	34	137
2012-2013	40	59	52	66	217
2013-2014	40	5	50	36	131
2014-2015	13	32	47	15	107
2015-2016	57	9	61	78	205
2016-2017	63	12	28	37	140
2017-2018	63	107	20	51	241
2018-2019	39	63	57	10	170
2019-2020	70	57	27	60	213
2020-2021	18	58	83	68	227
2021-2022	46	79	22	19	165
2022-2023	41	100	65	23	229
2023-2024	143	74	45	18	280
2024-2025	34	12	28	17	91

Az aszály kialakulásához elég az előző másfél évtizedre visszatekintnünk, azóta sorra dőlnek meg a havi, évszaki, illetve az éves léghőmérsékleti átlagok. Az idei évben a havi átlagokat figyelve, május kivételével az összes hónap középhőmérséklete

A november-február közötti időszakot csapadék szempontjából is megvizsgáltuk. Az eredmény figyelemre méltó. Meglepő, hogy csak 91 mm csapadék hullott négy hónap alatt, ez az időszakra jutó sokéves átlag (178 mm) fele.

A csapadék éves mennyiségének alakulásában is megfigyelhető egy csökkenő tendencia. Ha 1950-től számoljuk a sokéves csapadék értékét az igazgatóság működési területére, 611 mm a sokéves átlag. Amennyiben csak 2011-től vesszük az adatokat, 581 mm az erre az időszakra jutó éves csapadék átlaga. Ez a 30 mm-es különbség egy tavaszi hónap csapadéka, vagy egy, augusztusi átlagos hónap csapadékmennyiségének a fele.

2. táblázat: 2022-es és 2025-ös havi csapadék értékek

ÉV	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Összesen
2022	79	22	19	18	52	8	22	31	23	274 (mm)
2025	12	28	17	71	21	53	11	94	25	332 (mm)

Az alábbi táblázat (2. táblázat) a 2022-es és 2025-ös havi csapadékokat tartalmazza. Az idei aszály kialakulásához a 2024 december havi rendkívül kis csapadékmennyiség is hozzájárult, de rendkívül kevés eső esett februárban, áprilisban, illetve júniusban is.

A következő csoportosított oszlopdiagramok decembertől tartalmazzák

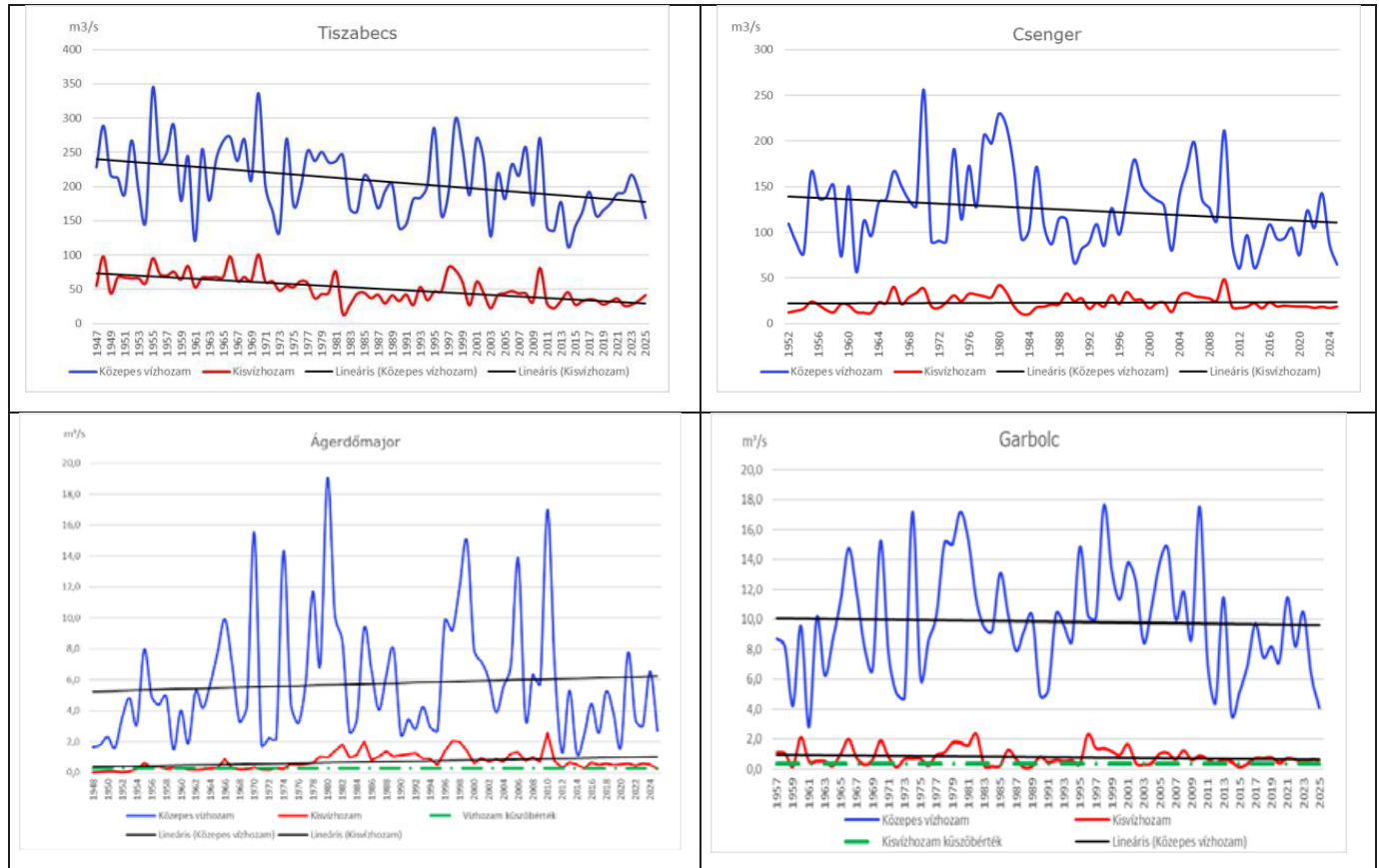
3. táblázat: A tározók feltöltöttségének mértéke négy aszályos évben

Évek	Tározott vízmennyiség (millió m ³)	Feltöltöttség (%)
2012	12,2	49
2015	8,4	33
2022	11,5	46
2025	14,1	57

a 2022-es, 2025-ös, illetve a sokéves havi csapadékokat havi bontásban, valamint göngyöltve. Az ábra rávilágít arra, hogy a csapadék mennyire

3 évben inkább a téli időszakban süllyedtek a vízszintek, a nyári állapotok kevésbé változtak, így „csak” 15 cm lett a süllyedés mértéke.

Jelenleg igazgatósági átlagban 521 cm-en van a talajvíz a kútperem alatt, legmélyebben a Nyírség öblözetben, átlagosan 609 cm-en, legmagasabban pedig az Ecsedi Láp öblözetben, átlagosan 410 cm-en. A talajtelítettség augusztus végére átlagosan 13%-os volt, amely 28 telítettségi százalékkal alacsonyabb az időszakra jellemző sokéves átlagnál. A legmagasabb a talajtelítettség a Felsőszabolcs öblözetben (15%), míg a legalacsonyabb a Nyírség öb-

4. ábra: A sokéves kis- és középvízhozamok alakulása a határszelvényeinkben

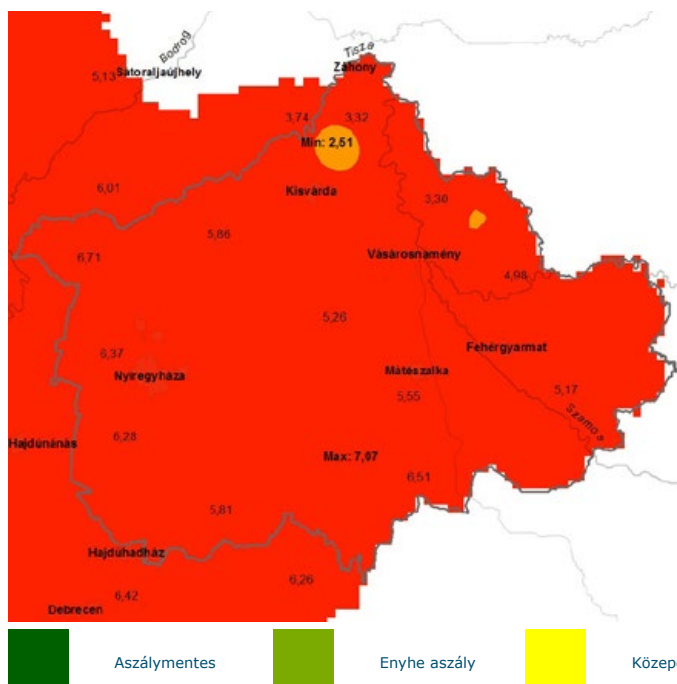
rendszerűen hullott mindkét vizsgált évben, sokéves átlagnak megfelelő mennyiség egyik hónapban sem volt, a legtöbb hónapban, vagy rendkívül kis mennyiség, vagy szinte a duplája esett a sokéves értéknek. Így végül 2022-ben 200 mm, 2025-ben pedig 141 mm lett a csapadékhiány augusztus végéig (2. ábra).

Az aszály másik nagyon fontos mutatója a talajvízszintek süllyedése. Ahhoz, hogy ennek a süllyedésnek a mértékét meghatározzuk, 4 aszályos év átlagos havi talajvízszintjeit ábrázoltuk decembertől augusztus végéig (3. ábra). Az igazgatóság működési területén az átlagos talajvízszint 2012 és 2025 között 130 cm-t süllyedt. Szembetűnik a diagramon, hogy nagyon rövid idő alatt, a fenti időszakban drasztikusan csökkent az átlagos talajvízállás, szám szerint 82 cm-t, majd 7 év alatt, 2022-ig 33 cm-t. Az utóbbi

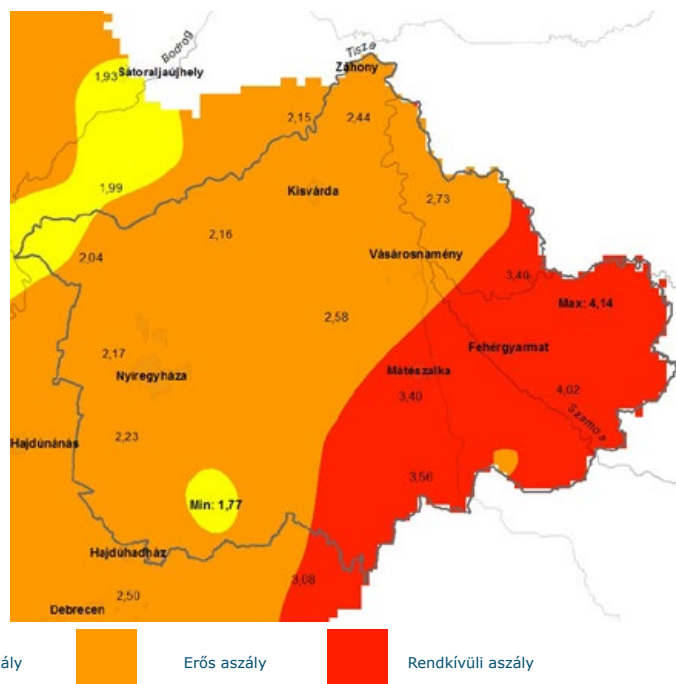

A Szamos Komlódútótfalu térségében júliusban

2022. július 29.

2025. július 07.

5. ábra: A 2022-es és a 2025-ös év két legaszályosabb napja

lőzetben (7%). Idén augusztusban a vizsgált 60 talajkút közül 15 esetében érte el, vagy került az addigi legkisebb vízszint alá a vízállás.

Az igazgatóság fontos célja a víz betározása, tározóink, csatornáink feltöltése. Tekintsük át az előbbieken tanulmányozott négy aszályos éven keresztül tározóink feltöltöttségének mértékét az augusztusi hónapok végén (3. táblázat).

A következő diagramok (4. ábra) a sokéves kis-és középvízhozamok alakulását mutatják a határszélvényeinkben. A Tiszán erőteljes csökkenést mutatnak a trendvonalak, a Szamoson jellemzően a középvízhozamok csökkennek. A Krasznán, illetve a Túron a kisvízi vízhozamok „a ma-

gyar-román határt alkotó, vagy a határ által metszett folyókon, valamint ezek vízrajzi alegségein (rendkívüli) kisvízi lefolyási viszonyok esetén a területi szervek közötti együttműködésről szóló Szabályzathoz” című mellékletben rögzített értékekhez közelítenek az utóbbi években.

Az aszály kialakulása folyamatos volt 2022-ben és 2025-ben is. A két esőzés között eltelt napok száma, valamint a felmelegedés határozza meg, hogy az aszály fokozódásában van-e lassító körülmény. A következő két aszálytérkép (5. ábra) a 2022-es és a 2025-ös év két legaszályosabb napját tükrözi.

2022-ben a rendkívüli aszály a teljes területen jelen volt, de a csapa-

dékhány idén is olyan méreteket öltött, hogy az utóbbi évek második legsúlyosabb aszályával kellett szembenézni, a hatalmas károkat vízpótlásokkal mérsékelni. Ebből alakult meg 2025 májusában az Aszályvédelmi Operatív Törzs, majd indult el az Aszályvédelmi Akciótervben meghatározott intézkedések végrehajtása, az év elején indult „Vizet a tájba” programmal kiegészülve.

A víz elérhetősége, hozzáféréseinek megteremtése kulcskérdés!

Nyári szakmai gyakorlaton vettek részt az ÉVISZ-es diákok

Luczáné Madai Zsuzsanna oktatási-képzési referens

A Nyíregyházi SZC. Vásárhelyi Pál Technikumának (ÉVISZ) 12. osztályos tanulói augusztusi egybefüggő szakmai gyakorlatuk során egy hetet töltöttek igazgatóságunkon.

Az első napon Samu Gabriella mun-

ka- és tűzvédelmi referens munkavédelmi oktatásban részesítette a diákokat. Ezt követően Ambrusz László kollégánktól érdekes témákról láthattak és hallhattak előadást, így részletesen megismertek igazgatóságunk tevékenységével, műkö-

dési területével, de szó esett többek közt a vízvizsátartásról, a vízhiánykezelésről, a vízszennyezésről és a települési vízgazdálkodásról is.

A gyakorlat második napján, területi programon vettek részt a

tanulók. Megtekintették a gátszakadás emlékhelyét Tarpán, a Beregi árapasztó tározót, a Szipa-főcsatornát, valamint Tiszaszalkán a szivattyútelepet és a védelmi központot. A létesítményekről szakmai tájékoztatást kaptak Ónodi János szakaszmérnöktől, valamint Dajka István osztályvezetőtől.

A gyakorlat harmadik napján megismerték a vízrajzi feladatokat elméleti és gyakorlati, melyet Nagy Klaudia, a Nyíri Szakaszmérnökség dolgozója mutatott be. Ezt követően a geodéziai ismeretek és drón használat került előtérbe Boros Béla és Bartók Tamás kollégáink közreműködésével.

A következő napon betekintést kaptak az igazgatóság árvízvédelmi rendszerének működésébe, az egyes folyamatokba és módszerekbe. A 2001 márciusában levonuló árvízről érdekesítő előadást tartott a résztvevőknek Dajka István. Szinku István a belvízvédelem, vízhiányvédelem, Veres József pedig a vízminőségi kárelhárítás témakörében tartott ismeretterjesztő előadást a kíváncsi diákoknak.

A negyedik nap végén Potor Anita szakágazati vezető a vízrajzi észlelésekről, a mérések feldolgozásáról és a távmérőrendszerrel tartott szakmai tájékoztatást.

Tanár és diák együtt hűsöl a Tisza vizében (Forrás: ÉVISZ Facebook oldal)

Az utolsó napon Juhász István munkatársunk közreműködésével az igazgatóság védelmi raktárát tekintették meg a résztvevők. Czubók Ferenc szakágazati vezető és Ignécz László kollégáink a fenntartógépek használatáról és működéséről tartott izgalmas előadást. Sándor Attilától és Tóth Rolandtól, a Nyíri Szakaszmérnökség vezetőitől pedig a védelmi szervezetről és az osztagról, valamint a 2024-es évben történt európai ár-

vizek okairól kaptak igen hasznos információkat a diákok. Az egyhetes gyakorlat zárásaként a tanulók megtekintették a Vízügyi Történeti Gyűjteményt Farkasné Galyas Nóra tárlatvezetésével. Segítőkéssz kollégáink közreműködése nélkül mindez nem valósulhatott volna meg.

SZEMÉLYI HÍREK

Luczáné Madai Zsuzsanna oktatási-képzési referens

Új közalkalmazott munkatárs:

- **Máté Péter Roland** gát- és csatornaőr (Szatmári Szakaszmérnökség)
- **Mező Tiborné** létesítményüzemeltető (Műszaki Biztonsági és Hajózási Szolgálat)
- **Petrucz János Tamás** szerelőipari szakmunkás (Műszaki Biztonsági és Hajózási Szolgálat)
- **Raffay László** területi műszaki ügyintéző (Vízrajzi és Adattári Osztály)
- **Szimuly Gergő** gát- és csatornaőr (Szatmári Szakaszmérnökség)

Közalkalmazotti jogviszonya nyugdíjazás miatt megszűnt:

- **Nagy Róbert** gát- és csatornaőr (Szatmári Szakaszmérnökség)
- **Székely Dániel** gát- és csatornaőr (Szatmári Szakaszmérnökség)
- **Szimuly Gábor** gát- és csatornaőr (Szatmári Szakaszmérnökség)

GYÁSZHÍREK

Az elmúlt időszakban végső búcsút vettünk

Bacskai Istvánné (sz: Garda Éva) nyugalmazott vízrajzi ügyintézőtől (élt 67évet)

Kálló Gábor nyugalmazott gátőrtől (élt 71 évet).

Emléküket kegyelettel és tisztelettel megőrizzük.

Gratulálunk... Gratulálunk... Gratulálunk...

Főigazgatói elismerés augusztus 20-a alkalmából

Állami Ünnepünk augusztus 20-a alkalmából kiemelkedő és példamutató szakmai munkája elismerésül Láng István főigazgató, *Főigazgatói Oklevél* kitüntetésben részesítette **Tutkovics Bernadettet** a Vízvédelmi és Vízyűjtő-gazdálkodási Osztály dolgozóját. A jeles eseményt augusztus 25-én tartották Siófokon a Szigliget rendezvényhajón.

Kolléganőnk 2007. június 14-től dolgozik a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóságon. Kezdetben környezetvédelmi ügyintézőként látta el feladatait. Munkájának fontos részét képezte a biológiai monitoring tevékeny-

ség végrehajtása. A Területi Vízgazdálkodási Tanács Fejlesztési Bizottságának projekt bírálati tevékenységében szakértőként vesz részt. Koordinálja a Mintavevő Munkacsoport tevékenységét, pontosan, határidőre elkészíti az akkreditációhoz szükséges dokumentumokat. Szakértői feladatokat lát el az igazgatóság élővilággal kapcsolatos feladatainak végrehajtása során.

Az elismeréshez szívből gratulálunk, kolléganőnk munkájához pedig további sikereket és eredményeket kívánunk!

MHT hírek

Szikora Julianna MHT területi szervezet titkára

Elmúlt a nyár és nem sok minden történt a Magyar Hidrológiai Társaság Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Területi Szervezetének (a továbbiakban: MHT) életében.

Sajnos rossz hírral kell kezdenem, ismét távoztak az élők sorából tagtársaink. Orosz Imre a HIDRO-BER-Plusz Kft. egyik vezetője, tervező 2025 májusában követte alapító társát az örökké valóságba – Mikó Miklóst, aki 2023 novemberében halt meg. Búcsúzzunk Pethő Sándor volt tagtársunktól is, aki 2025 júliusában hagyott itt minket. Döbbenet hallottuk a hírt, mert a tavalyi évben még együtt kerékpároztunk a Szamos-Kraszna-közi tározónál.

Azzal a kéréssel fordulok a tisztelt tagsághoz, hogy ha hallanak egy

ilyen sajnálatos eseményről, (volt MHT tag esetén) kérem engem tájékoztatni szíveskedjenek, további teendők intézése érdekében.

Az előző számban már röviden szó esett az idei Székesfehérváron megrendezett Vándorgyűlésről, de most nézzük bővebben is az eseményeket. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Területi Szervezettől 7 fő vett részt a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság delegációjában. Az eseményre több, mint 380 fő regisztrált, így azon minden korosztály képviseltette magát.

Első nap délelőtt 10 órától kezdődött a nyitó plenáris ülés. Váradai József társelnök megnyitóját követően köszöntőt mondott Dr. Cser-Palkovics András polgármester (Székesfehé-

vár Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala), Tessely Zoltán országgyűlési képviselő (Fejér vármegye 3. számú, Bicske központú választókerülete), Gacsályi József műszaki főigazgató-helyettes (Országos Vízügyi Főigazgatóság), Dr. Szepes András elnök (Fejér Vármegyei Mérnöki Kamara), valamint Horváth Angéla igazgató (Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság).

A köszöntők után az MHT 2025. évi vízdíjainak átadása következett. Az idei évben beküldött 10 pályamunka közül kettőt díjaztak. Az idei pályázati felhívásra az igazgatóság és az Elcom Kft. közösen nyújtott be pályázatot. „Megújuló energiára alapozott, költséghatékony vízpótlás a Tisza-Túr tározó területén” című munkát a Kitüntetések Bizottságának javaslata

alapján az MHT Elnöksége Nívódíjban részesítette. A díjat Lucza Zoltán műszaki igazgató-helyettes, valamint a társszerző Elcom Kft. részéről Szabó Péter vezető informatikus vehette át. A másik díjazott Dr. Szanyi János és Dr. Almási István „*Hidrogeology of the Pannonian Basin*” (A Pannon-médenca hidrogeológiája) című, angol nyelven megjelent könyve kapcsán benyújtott pályázat lett. A szakmai elismeréshez szívből gratulálunk.

Az esti baráti találkozó helyszíne a székesfehérvári sóstói stadion volt, ahol csaknem 230-an fő őrizte ezt a hagyományt. Majd másnap, a megadott program szerint az alábbi szekciókon vehettek részt a jelenlévők:

1. Vízkárelhárítás
2. Vízkészlet-gazdálkodás
3. Területi vízgazdálkodás
4. Települési vízgazdálkodás
5. Vízhasználat és környezete
6. Víz, mint megújuló energia

Csaknem 100 előadást hallgathattunk meg. A szekciókon túl, a rendezvény ideje alatt pedig ebben az évben is volt szakmai kiállítás, melyen hét szervezet mutatta be termékeit.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Területi Szervezet három előadással is megmutathatta magát az eseményen. A rendezvény második napján tartott szekció ülések során a pályamunka társszerzője, Fenyvesvölgyi Zoltán Krisztián főenergetikus és Szabó Péter vezető informatikus adhatta elő az általuk készített dolgozatot. Előadásukat a hallgatóságot követően a levezető elnök Váradi József is méltatta, aki elismerően beszélt az ötletéről, valamint az elvégzett munkáról.

A fenti előadáson túl Potor Anita szakágazati vezető „*A Felső-Tiszaí árapasztó tározók üzembe helyezés-*

sének előkészítését segítő elemzés a különböző dinamikájú árhullámok összehasonlításával”, míg Veres József osztályvezető a „*25 éve történt a cianid szennyezés*” címmel adott elő dolgozatot. Gratulálunk valamennyi kollégánk előadásához!

Az MHT 2026. évi XLIII. Országos Vándorgyűlése Gödöllő városában lesz, melynek házigazdája az MHT Közép-Duna-völgyi Területi Szervezete, valamint az Országos Vízügyi Főigazgatóság újonnan alakult Üzemi Szervezete lesz.

Bárkit, aki szeretne a helyi szervezetnek tagja lenni, várjuk sorainkban! Jelentkezni a Magyar Hidrológiai Társaság hivatalos honlapján lehet.

Szakszervezeti hírek

Sárosi Adrienn alelnök

Az idei nyár nem teljesen úgy alakult, ahogyan azt terveztük, de sajnos az élet ilyen is tud lenni.

Több alkalommal volt KÖVIOSZ ülés, melyeken az év eleji béremelést követően igyekeztünk közös álláspontot kialakítani érdekeink érvényesítése és további eredmények elérése érdekében mind bér, mind béren kívüli juttatás tekintetében, azonban a nyár folyamán nem sikerült komolyabb sikereket elérni.

Szeptember 30. és október 01. között a gárdonyi oktatási központban tartotta a KÖVIOSZ a 35. évfordulójára szervezett kihelyezett elnökségi ülését. Az ülésen az Energiaügyi Minisztérium képviselőjében Rentz Tamás vízgazdálkodásért felelős helyettes-államtitkár, az Országos Vízügyi Főigazgatóság képviselőjében pedig Láng István főigazgató vett részt.

A megbeszélésen elhangzottak az aktuális tájékoztatók, de szó volt a rendelkezésre állási pótlék emelésének lehetőségéről, valamint a 2026-os és 2027-es béremelésről is. Az el-

múlt hónapokban már felmerült egy bruttó 100.000-150.000 Ft összegű kifizetés lehetősége, melyre nyáron sajnos nem kerülhetett sor, azonban a téma ismét asztalra került. Nyáron a hírekben hallhattunk egy közalkalmazottakat/közszolgálatban dolgozókat érintő évi 1.000.000 Ft összegű lakhatási támogatásról is. Akkor többekben felmerült a kérdés, hogy érinti-e ez a vízügyi ágazat dolgozóit. Azt az információt kaptuk, hogy igen, azonban a részletszabályok még nem ismertek. Fentiekre tekintettel, alapvetően pozitív hírekkel térhettünk haza az ülésről.

Rekreációs programot tekintve idén szeptemberben a Bükk-hegységbe szeretnénk volna elvinni tagjainkat, azonban a feladatokkal teli nyár után az őszi eleji mindennapok is olyan mértékben munkával terheltek, hogy többen jelezték, hogy sajnos nem tudnak részt venni a tavasz óta várt programon. Emellett az előrejelzések szerint sem lett volna kedvező számunkra az időjárás, ami ugyancsak a kirándulás lemondása mellett szólt. Bízunk benne, hogy tavasszal

tudjuk pótolni az idei kiruccanást, hiszen annyi jelentkező még sosem kapott kedvet egy klassz csapatépítő programhoz, mint amennyi idén csatlakozott volna. Emellett pedig egy évzáró esemény gondolatával is kacérkodunk.

Fontos információ az őszre vonatkozóan, hogy folyamatban van a Kollektív Szerződés aktualizálása, melybe igyekszünk beépíteni a lehető legtöbb olyan intézkedést és megoldást, mely a munkavállalói oldal szempontjából előnyös. Emellett október 22-én lejár 5 éves megbízatása szakszervezetünk jelenlegi Elnökségi tagjainak. A 9 főből álló Elnökség és a 3 főből álló Felügyelő Bizottság tagjai megválasztásának előkészületei folyamatban vannak, annak részleteiről rövidesen tájékoztatjuk a teljes tagságot.

Az év utolsó hónapjaira kevesebb munkát és több pihenést kívánunk valamennyi tagtársunknak!

95 éves a sonkádi vízostómű

Farkasné Galyas Nóra igazgatási referens

A Túr szabályozása keretében a Túr bal parti töltésében, Sonkád község határában, 1929 és 1930 között a Tisza-Szamosközi Ármentesítő és Belvízszabályozó Társulat vízostóművet épített, amely a térség vízgazdálkodásának egyik kulcslelésítménye. Ez oldja meg a Túr és a Szamos közötti, valamint a Tisza-menti térség élővíz-vel való ellátását.

A műtárgyat Dr. Benedek József (1876-1941) mérnök, szakíró tervezte a Túr bukóhoz és az olcsvaapáti zsiliphez hasonlóan. Dr. Benedek József 1897-ben szerzett mérnöki oklevelet és hosszabb magán- és társulati mérnöki gyakorlat után lépett állami szolgálatba. A vízügyi szolgálat neves műtárgyépítő mérnöke és első műszaki doktora volt. A kivitelezési munkákat Széchy Endre okleveles mérnök vállalkozása végezte. Az alapozáshoz – a Túr-bukóhoz hasonlóan – itt is alkalmaztak talajvízszint süllyesztést.

A vízostómű két műtárgyból áll: egy alacsony vasbeton duzzasztógátból a Túr medrében, amely a Nagyar felé futó ősi Túr mederbe, a mai Túr belvíz-főcsatornába tereli az élővizet és egy kettős csőzsilipből, amely ezt a vízátvitelt biztosítja és ugyanakkor lehetővé teszi a Túr nagyvízeinek kizárását a főcsatornából. A két 1,50 m átmérőjű kör keresztmetszetű cső 28 m hosszú és elzárását Réthly-féle billenőtáblás önműködő zárószerke-

A sonkádi vízostómű építése közben

zet biztosítja. A csőzsilipen át betáplált élővíz a Túr istvándi vízimalom éltetője, valamint vízpótlást biztosít az öntözéses gazdálkodáshoz és az állattenyésztéshez is. A Túr 5,0 m³/s-ot meg nem haladó nyári kisvízei teljes egészében a Túr belvíz-főcsatornába folynak és ilyenkor a Túr alsó szakasza nem kap vizet.

A vízostóművet – mint a Túr-szabályozás utolsó láncszemét – 1930. szeptember 09-én adták át rendeltetésének. A sonkádi vízostómű vasbeton fenékgátja az 1952-es tavaszi árvizek levonulásakor – alámosás

következtében – súlyosan megrongálódott. Még abban az évben egy rőzserakatos, terméskővel rétegezett gáttal és rőzsepokrócos-kőburkolatos utóágyazattal állították helyre.

A holtmederré vált egykori Túr, mint Túr belvíz-főcsatorna fontos szerepet tölt be a belvizek levezetésében is. A vízrendszer átalakításánál a régi Túr „patak” Kömörő közelében lévő elágazásánál a Nagyar felé tartó ág medrét elzárták. Azóta nem siet a Kis-Túr a Tiszába, „mint a gyermek anyja kebelére”, ahogyan azt Petőfi itt megénekelte.

Nagyar keleti végétől mintegy 300 m-re állt a „Petőfi-fa”. Az egykori ártéri tölgyeserdőből megmaradt idős kocsányos tölgy bevonult a magyar irodalomtörténetbe, mivel a néphit szerint a költő a fa alatt írta „A Tisza” című versét. Valóban ültetett a tölgy alatt, amelynek a közelében ömlött az öreg Túr a Tiszába, de a vers – nyilván az itteni élmények hatására – Pesten született. Petőfinek köszönhetjük, hogy megőrizte az utókornak a Tisza, a Túr szabályozása előtti táj vadregényes képét. A fa 1961-től védett volt, de villám sújtotta, tűz égette, vihar törte derékba, s az 1990-es évek végére elpusztult. Egy tábla örökíti meg ezt az irodalmi emlékhelyként számon tartott területet.

A sonkádi vízostómű a közelmúltban

Interjú Csizmazia Tamással

Lászlóné Paulik Aliz igazgatási referens

Ismét nyugállományba vonul egy „öreg motoros”.

Csizmazia Tamás szakágazati vezetővel beszélgetünk az itt töltött éveiről.

A vízügyi gépezetbe 43 évesen kerültél be ügyintézőként a Vízrendezési Osztályra. Ennek körülményeit fel tudnád idézni?

2003-ban Nyíregyházán, a Geodézia Német Kft.-nél dolgoztam, ahol geodéziai típusú munkákat végeztem. Tervezési alaptérképek, térinformatikai felmérések készítésében, geodéziai kitűzésekben stb. vettem részt. Munkám során sok tervezőt ismertem meg személyesen. Egyik fiatal kollégámtól értesültem arról, hogy az igazgatóságon Baján végzett, geodéziában és térinformatikában jártas szakembert keresnek. A szervezet nem volt számomra ismeretlen, mivel korábbi munkahelyemről, az AGROBER tervezési osztályáról rendszeresen jártam meliorációs terveket egyeztetni. Így a lehetőséggel élve, id. Horváth Gábor ajánlására az akkori főmérnökhöz, Bodnár Gáspárhoz jöttem be interjúra, aki „vizsgakérdésekkel” tesztelte szakmai tudásomat.

Hamar átláttad a vízügyi feladatokat?

A szakmai tapasztalatom megvolt. Kezdetben a meglévő hossz-szelvényeket „digitalizáltam” a szakaszmérnökségek bevonásával, abból készítettem digitális alaptérképeket. Ezzel a vízügyi objektumok digitális alapnyilvántartását készítettem el. Ezt aktualizálják és használják kollégáim a mai napig. Ezután öntözési-vízhasznosítási feladatokat láttam el. 2012-től csoportvezetőként, majd 2014-től szakágazati vezetőként is ez volt a fő szakterületem.

Hogyan tudnád összefoglalni a több, mint két évtizedes vízügyi pályafutásod nagyobb feladatait?

A megyei szintű vízgazdálkodási, vízhasznosítási, belvízvédekezési feladatok irányításában működtem

Csizmazia Tamás kollégáival 2022-ben

közre elsősorban ukrán vonatkozású határmenti fejlesztéseknél. Az utóbbi években a vízrendezési és vízhasznosítási szakterületet érintő fél tucat projekt megvalósítása során, mint létesítményi főmérnök vettem részt a munkák irányításában. Ukrajnában töltések felmérését végeztük, ennek során határvízi feladatokba is beleláttam. Az árvíz védekezés a belvízvédekezés után új kihívást jelentett, a jelentősebb 2006-os tiszai árvízvédekezés mellett több kisebb védekezésben is részt vettem. A 2013-as rendkívüli dunai árvíz során Szigetmonostoron és Bátán láttam el védelmi tevékenységet.

Hogyan csöppentél a Közalkalmazotti Tanácsba?

A Közalkalmazotti Tanácsban először tag voltam. Majd 2012-ben, a korábbi elnök, Dávid Zoltán Nyíri Szakaszmérnökségre kerülése idején választottak elnöknek. Az igazgatói tanácsuléseken igyekeztem a dolgozók érdekeit képviselni.

Munkatársaiddal megtaláltad a közös hangot?

Hamar megtaláltam mindenkivel a közös hangot, szívesen tanítottam a

fiatalokat. Bár az itt töltött 22 évem során sok személyi változás történt körülöttem, a változások ellenére igyekeztem mindenkivel jól kijönni. Számomra fontos volt a fiatalok felkarolása, tanítása.

Osztályvezető nem szeretnél volna lenni?

Én a háttérben maradva szeretem végezni a munkámat, figyelve arra, hogy lehetőség szerint a munka elvégzése örömet is okozzon.

Mi fog hiányozni a munkából?

A társaság, a közös kávézások. Hiányozni fognak a közös programok, a közös kirándulások. A korán kelés, ügyelet, sürgős, tegnapi határidők már nem annyira fognak hiányozni, noha eddig a mindennapjaim szerves részét képezték.

Milyen tanácsot adnál a fiatalabb generációnak?

Tanuljanak. Ezen felül a LN-on búcsúzáskor küldött körlevélben lévő szöveget tudnám újra és újra tanácsolni. Így szól: végy 12 hónapot, tisztítsd meg jó alaposan keserűségtől, zsu-goriságtól, szórszálhasogatástól és

aggodalmaktól. Oszd mindegyiket 30, illetve 31 részre úgy, hogy fusson a készlet pontosan egy évre. Egy-harmad munka, kétharmad derű és humor. Tegyéél hozzá három tetézett evőkanál optimizmust, egy kiskanál béketúrést, egy csipetnyi tapintatot. Az egészet bőségesen öntsd le szeretettel. A kész fogást díszítsd apró figyelmességek friss zöldjével és tálald fel mindennap vidám szeretettel.

Munkatársaidat megkérdezve csupa kedves szavakat mondtak. Úgy jellemeztek, hogy empatikus munkatárs voltál, s nagyban hozzájárultál a családi légkör kialakulásához az osztályon. A fiatalokat, pályakezdőket felkaroltad, igyekeztél minél több tudást átadni és ha új ismeretre

tettél szert, akkor azt gyermeki lelkesedéssel mutattad be, így mindig tudtak fejlődni általad.

Osztályvezetőd szavai: *„Jelentős víz-ügyes tapasztalattal és területismerettel bír. Feladatait magas szakmai színvonalon, precízen hajtotta végre, legyen az vízrendezési, vízhasznosítási, vagy vízkárelhárítási feladat. Vízkárelhárítás terén (ár- és belvízvédelem) több eredményes védekezésben részt vett és jeleskedett. A FE-TIVIZIG fejlesztési és rekonstrukciós projektjeiben kulcsszerepet töltött be. Vízügyes képzéseken oktatóként látott el feladatot különböző témakörökben. Kollégáival, más egységekkel, igazgatóságokkal, főigazgatósággal a kapcsolattartása kiváló volt.”*

Feletteseid és beosztottaid, kollégáid egyaránt elismernek, felnéznek rád szorgalmad, türelmed, lendületed, szakmaiságod, figyelmességed, segítőkészséged miatt.

A magas színvonalú munkavégzésedet igazolja a számos kitüntetés, elismerés, melyeket kaptál. Legutóbbi magas szintű jutalmadat nyáron, a Duna Nap alkalmából vehetted át, Gátörkard tárgyjutalom formájában. Az elismeréshez gratulálók és boldog nyugdíjas éveket, jó egészséget kívánok magam és munkatársaim nevében!

Nekrológ Pethő Sándorról

Radványi Ildikó ny. szakaszmérnök

2025. július 11-én temettük Pethő Sándort, 86 éves korában Mátészalkán. Életének közel 40 éve összefonódott az igazgatósággal, ebből 25 évig volt a Szatmári Szakaszmérnökség vezetője, a Főnök, ahogy munkatársai megbecsüléssel szólították.

Ki is volt Ő?

A rideg tények:

1939. február 15-én, Körmörön született, az egykori uradalmi kertész és méhész, id. Pethő Sándor és Mészáros Anna egyetlen gyermekeként. Másfél éves korában költöztek Szatmárcsékére, ott végezte az általános iskolát, majd a nagykállói gimnáziumba került kollégistaként, ahonnan kitűnő érettségijével, felvételi nélkül továbbtanulhatott. Vonzódott a természethez, ezért az erdészet, vagy a műszaki pálya közül az utóbbit választotta, mivel gyerekkorában látta a munkát a töltéseken és tetszett neki a szabadban végzett munka. Ismét kollégistaként végezte a Budapesti Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetemet. Út, vasút, alagút, hídépítő, szerkezetépítő és vízgazdálkodási tantárgyakat tanult. A nyári gyakorlatokon kapott kedvet a vízügyhöz, ösztöndíjas lett, amiből már fenn tudta tartani magát. Okle-

Pethő Sándor

veles építőmérnöki diplomáját 1962-ben kapta meg.

Az egyetem után azonnal az igazgatósághoz került, a Szatmári Szakaszmérnökségre, ahol frissen végzett óvónő feleségével, Erzsikével rögtön szolgálati lakást is kaptak. 1966-ban tartalékos tiszti kiképzés után alhadnagyként szerelt le. A harmadik évben átkerült a termeléshez, főépítésvezetőnek, közben szakaszmér-

nök-helyettesi feladatokat is ellátott. (Akkor még csak 2 mérnök dolgozott Mátészalkán.) 1967-ben nevezték ki egységvezetőnek, amikor elődjét, Jeczkó Jánost áthelyezték Nyíregyházára. Több, mint 25 évig látta el a szakaszmérnökség vezetői feladatkörét 1993. februárjáig, amikor Nyíregyházára, a Vízkárelhárítási Osztályra helyezték át, 2001. októberi nyugdíjazásáig. MSZP tag volt, Hazafis Népfrentban és népi ellenőrként is tevékenykedett. 1978-ban a Budapesti Műszaki Egyetemen folyami vízépítő szakmérnöki oklevelet szerzett, majd számítógépes tanfolyamon is részt vett. 1989-ben lett tagja a Magyar Hidrológiai Társaság területi szervezetének, az Árvízvédelmi és Belvízvédelmi Szakosztályban.

És mindemelllett 1981-től felvették az építészervezői névjegyzékbe, magasépítés, vízépítés és útépítési jogosítvánnyal, felelős műszaki vezetői és műszaki ellenőri jogosultságot is szerzett, melyeket élete végéig hasznosított, akár még a Dunántúlon is.

Sok izgalmas dolog történt, máig üzemelő nagy művek épültek ezalatt, több átszervezést is megélték. Már 1967-ben levált a termelés, majd 10 év múlva újra visszakerült a szakaszmérnök felügyelete alá. A

védelemvezetés rendszerét is többször átszervezték.

Első mérnöki feladata az olcsvai szivattyútelepre vezető töltéskorona stabilizálásának kiviteli terv készítése volt, költségvetéssel együtt. Akkor a szakaszmérnökségek a tervezéstől a kivitelezésig önállóan látták el a fenntartási feladatokat.

Ekkor készültek az első őri nyilván tartások, a 1:10.000-es térképekkel, elkezdődött a védelmi tervek készítése. Komoly beruházások folytak az egység területén, 1962 és 67 között épült a tiszabecsi és a tunyogmatolcsi vízkivétel és öntözőfűrt, elkezdődött a töltéserősítés a Tiszán és a Túron (az 1965-ös árvíz alatt a Túron az éppen építés alatt levő töltésen homokzsákolni kellett). Az 1970-es árvíz után indult be a Szamoson a nagyvízi beruházás (töltéserősítés, mederátvágás), melynek kivitelezésében bérelt gépekkel a szakaszmérnökség is részt vett. Ekkor épült a Szamos-Túrközi zárógát, a Nagyarzi zilip. A belvizes fejlesztések nagyrésze is felügyelete alatt valósult meg: az olcsvai szivattyútelep átépítése, új szivattyútelepek Kocsordon, Nagyecsedén, Újtyukodon. Új csatornák épültek az Ecsedi lápon: a Lápi mellék, a Zselinszki. Megépültek a Keleti- és a Lápi-főcsatornán, valamint a Sárégeren a vízszint szabályozó hátrázi ilipek és a Komlódtótfalui zilip. Feladata a munkák során különböző mértékű volt, a kapacitások összehangolása, a munkák figyelemmel kísérése, vagy az üzemeltetésbe vétel. Magasépitményeket, átalakításokat, felújításokat is tervezett, műszaki ellenőrzött, többek közt a Tiszabecsi védelmi központot, vagy a Szatmári Szakaszmérnökség irodaátalakítását, vagy a tivadari üdülőt. Két embert próbáló árvízvédelmi feladata adódott: a 1970-es és a 2001-es rendkívüli árvíz!

A 1970. májusi szamosi árvíz során szakaszmérnöként, a védekezés irányítása volt a feladata a Védelmi Törzsben. Harmadmagával, Jeczkó Jánossal és az OVH-tól Lenkei Tiborral váltották egymást. A saját létszámmal, segédörökkel, katonasággal, lakossággal együtt több ezer ember vett részt a munkában. Előrejelzés, információ a határokon túlról annyi volt, hogy nagyon nagy víz jön a Szamoson. Híreket a töltésen kiépített sorba kötött telefonokon át, illetve postai telefonokon, a járási és a községi tanácsok postai telefonjain kaptak. Információ híján

MHT ülésen osztja meg emlékeit

meglepetésként érte őket a romániai töltésszakadásokból a terepen át érkező kb. 200 millió m³ víz, amely vitt mindent a Szamos-Túrközben. Ugyanakkor a Tiszán is rekord árhullám jött, Uszkán és Tiszabecsnél töltésmeghágás és buzgárok ellen kellett védekezni.

1974-ben még része volt egy komolyabb árvízben, majd az 1998-as és a 2001-es rendkívüli árvizekben a Túr-Palád-Sáréger szakaszvédelemvezetőjeként vett részt. Megrázó élmény volt a 2001-es árvíz a Túron, ahol sima harmadfokot vártak, de közben a Tiszán rendkívüli árvíz jött le (minden erő oda volt csoportosítva!). Ukrajnában több töltésszakadás is volt, melynek egy része a Palád patakon át érkezett hozzánk, ez pedig a Túr vízszintjét 1 m-rel megemelte. Kivédhetetlen volt a sonkádi holtmeder keresztvezésnél a töltésszakadás! 1 hónapig tartott a helyreállítás.

Kitüntetései: Három ízben volt Kiváló Dolgozó, Vízgazdálkodás Kiváló Dolgozója kitüntetést vehetett át, Árvédelmi Éremet kapott négy alkalommal, Dicsérő Elismerésben, Kiváló Munkáért járó elismerésben, Törzsgárda Aranygyűrűben és Vízügyért Szakmai Érem elismerésben részesült.

A vezető:

Nagyon jó szakember volt, sokoldalú, precíz, nagy teherbírással, terveire igényes, kis noteszébe gyöngybetűvel jegyzetelt, mindenre emlékezett, jó memóriája volt. Tetteire nem a gyorsaság, hanem a megfontoltság volt jellemző. Hagyta önállóan dolgozni beosztottjait, nem utasítgatott, csak jóváhagyta a kez-

deményezést. Ha hibát látott, nem kért feddőleg számon, tapintatosan mondta meg a véleményét, ő sohasem sértett meg senkit, bár őt néha igen. Nem továbbította a „felülről” érkező kritikát sem, inkább örölte magában. Határtalan türelme volt, néha talán túlságosan elnézően is. Megbízott az emberekben. Számított néhány bizalmasa véleményére. A feszültségeket enyhítette, békéltetve elsimította, olykor szelíd humorral. Mintafőnök volt beosztottjai számára. Segítette a hozzá fordulókat akár a tanulásban, akár a gyermekeik sorsának rendezésében, akár a mindennapi élet nehézségeiben, vagy házuk ingyenes megtervezésében. De kivette részét a „kalákában építésből” is. Fontos volt számára a körülötte élők egészsége, jó hangulata, ezért nagy volt a sportélet a szakaszmérnökségen, kispályás foci, asztalitenisz és sakk, házi és városi bajnokságok, ulti. Ő maga mindig az élbolyban volt. Nem véletlen, hogy munkatársainak Ő volt a „FŐNÖK”!

Az ember:

Családszerető, kettő gyermekükre, négy unokájukra és a dédunokájukra nagyon büszke volt, szeretettel hordozta őket sportversenyeikre is, távolság sem számított. Ügyelt kondíciójára, még 70 évesen is futott kutyáival. Mindenki által nagyon szeretett, tisztelt, becsületes, intelligens, szerény, kedves, tisztalelkű, jóságos, munkájában következetes, igazságos, megértő, halk szavú, szép orgánumu embernek ismertük, EMBER, a szó teljes értelmében.

Szomorú, hogy csak múltidőben emlegethetjük, de nem felejtjük!

Radványi Ildikó alkotása

Magyar-Ukrán relációban történt események

Kormány meghatalmazott-helyettesi találkozón vettünk részt Ungváron

Varga Attila határvízi titkár

2025. augusztus 21-22-én Ungváron került sor Magyarország és Ukrajna határvizekkel kapcsolatos vízgazdálkodási kérdésekkel foglalkozó kormány meghatalmazott-helyettesinek találkozájára.

Az esemény külön érdekessége az volt, hogy a magyar Fél részéről a tárgyaláson Lantos Csaba miniszter által újonnan kinevezett mindkét meghatalmazott-helyettes - Kató Sándor igazgató és Kovács Péter az Országos Vízügyi Főigazgatóság szakmai főtanácsadója - vett részt. Az ukrán Fél részéről Oleg Kiszily a Tiszai Vízügyi-gazdálkodási Igazgatóság vezetője és egyben ukrán oldali meghatalmazott-helyettes volt a találkozó házigazdája.

A program keretében a kormány meghatalmazott-helyettesek és a szakcsoportvezetők előkészítették és megvitatták - a 2025. szeptember 03. és 05. között sorra kerülő - XXVI. magyar-ukrán határvízi Kormány meghatalmazotti ülészakra előkészített jegyzőkönyv-tervezetét, illetve áttekintették az aktuális víz-

A találkozón résztvevők tanácskozás közben

gazdálkodási és a vizek kártételei elleni védekezéssel kapcsolatos kérdéseket.

A kormány meghatalmazott-helyettesek, valamint mindkét Fél három-három szakcsoportvezetője tájékoztatta egymást az elmúlt találkozó óta illetékességi területeiken végzett vízgazdálkodási, vízminőségvédelmi, vízkárelhárítási tevékenységekről,

továbbá a tervezett és folyamatban lévő beruházásokról. Megvitatták a határtérségi vízrendszerek vízpótlásának kérdéskörét, tájékoztatást adtak a folyamatban lévő vízpótlási munkákról, valamint a vízhiány-kezeléssel kapcsolatos további tervek-ről és projektekről.

A korábbi találkozókhoz hasonlóan most is napirenden volt az egyre bővülő, folyamatos odafigyelést igénylő, közös magyar-ukrán vízrajzi távmérő rendszer (ÁIR-„Tisza”) üzemeltetése, amelyről megállapították, hogy továbbra is jól és jelentős meghibásodás nélkül üzemel.

A Felek kölcsönösen tájékoztatták egymást az Interreg VI-A NEXT Magyarország-Szlovákia-Románia-Ukrajna Programban elnyert közös projekt előrehaladásáról, valamint megvitatás a Program második pályázati felhívásának keretében benyújtandó közös pályázat előkészítését.

A megállapodás aláírása

Kormány meghatalmazottak találkoztak Vásárosnaményban

Varga Attila határvízi titkár

2025. szeptember 03–05. között Vásárosnamény adott otthont Magyarország és Ukrajna határvizekkel kapcsolatos vízgazdálkodási kérdésekkel foglalkozó kormány meghatalmazotti XXVI. ülészeki találkozásának.

Magyarország és Ukrajna hosszú évek óta folytat szoros szakmai együttműködést a közös határvizek fenntartható kezelése érdekében. A két ország szakértői rendszeresen egyeztetnek a vízgazdálkodási kérdésekben, hogy biztosítsák a térség lakosságának biztonságát, valamint a természeti erőforrások hatékony védelmét.

A magyar küldöttséget Kovács Péter kormány meghatalmazott-helyettes, mint megbízott kormány meghatalmazott és Kató Sándor igazgató, mint kormány meghatalmazott-helyettes képviselte. Az ukrán oldali küldöttséget Oleg Kiszily, ukrán határvízi kormány meghatalmazott-helyettes, mint megbízott kormány meghatalmazott látta el.

Az ülészeki találkozó célja az volt, hogy a Felek megvitassák a magyar-ukrán együttműködés további fejlesztésének feladatait a határmenti vizek vízgazdálkodása terén, valamint megoldják azokat a problémás kérdéseket, amelyek a lakosság és a határmenti területek gazdasági létesítményeinek megbízható védelmével kapcsolatosak a víz túlzott mennyiségéből és hiányából eredő káros hatásokkal szemben.

A rendezvény keretében a megbízott kormány meghatalmazottak és a szakértők összefoglalták az ukrán-magyar határmenti vizeken 2023 decemberétől 2025 szeptemberéig végzett tevékenységeket. A Felek megállapították, hogy a határvízi munka minden területen a jóváhagyott együttműködési Egyezmény

A jegyzőkönyvek ünnepélyes átadása

és az annak mellékletét képező Szabályzatok szerint zajlott, valamint a munkaterv a meghatározott ütemterv szerint valósult meg. A találkozó résztvevői kiemelték a magas szintű szakmai együttműködést és a tervezett intézkedéseket, illetve a munkák zavartalan végrehajtását a beszámolási időszak alatt. A szakértők kölcsönös tájékoztatást tartottak és összefoglalták a vizek káros hatásával szembeni védelem, az aszályvédelem, a hidrológiai és hidrometeorológia, valamint a határ menti vizek minőségének védelme terén végzett tevékenységeket, kielemezve a megfelelő szakcsoportok és szakértők által elvégzett munkát.

A Felek megállapították, hogy a védelmi létesítményeken végzett üzemeltetési munkákat a magyar-ukrán államhatár mindkét oldalán, a rendelkezésre álló erőforrások keretein belül elvégezték és a védelmi vonalak további kiépítésével biztosítják a határmenti területek lakosságának védelmét a káros vízhatásokkal szemben.

Külön napirendi pontként szerepelt a határtérségi vízrendszerek vízpótlásának kérdésköre, amelynek keretében a Felek tájékoztatták egymást a jelenleg zajló munkálatokról, valamint egyeztettek a vízhiány kezelésére irányuló további tervekről és projektekről. Ennek érdekében a megbeszélés résztvevői közös terepi szemlét tartottak a Beregi öblözet területén, ahol megtekintették a magyar területen található vízgazdálkodási létesítményeket, a Tisza közös érdekű árvízvédelmi szakaszát Tarpa és Mezővári között, a belvízrendszerbe történő vízellátás megvalósítására szolgáló vízgazdálkodási műtárgyakat, berendezéseket és azokat a terepi munkálatokat, amelyek az ökológiai vízpótlás, valamint a holtágak revitalizációjára irányulnak. A szakértők kiemelték a magas szintű, mérnöki szempontból is megalapozott és ökológiailag kedvező megoldásokat, az elvégzett nagy volumenű munkákat, a modern technológiák bevezetését az eredmények elérése és az éghajlati változásokhoz való alkalmazkodás érdekében a Tiszából történő vízvétel és a csatornahálózat áramlásának szabályozása révén.

A találkozón a Felek kölcsönösen tájékoztatták egymást a folyómedrek kezelési terveinek kidolgozásáról és megvalósításáról, a program intézkedéseinek végrehajtásával kapcsolatos tapasztalatokról és azok kilátásairól.

Az esemény zárásaként a Felek szakértői az augusztusi találkozéhoz hasonlóan beszámoltak a jelentéstételi időszakban végrehajtott intézkedésekről is, amelyek a közös magyar–ukrán vízrajzi távmérő rendszer (ÁIR-„Tisza”) fejlesztésére és zavartalan üzemeltetésére vonatkoztak, valamint a közös nemzetközi technikai segítségnyújtási projekt megvalósításának előrehaladásáról az Interreg VI-A NEXT program keretében.

Ezen túlmenően jegyzőkönyvben rögzítették a további feladatokat minden érintett témakörben, annak érdekében, hogy a jelenlegi kedvező állapot fennmaradjon és újabb közös

Csoportkép a résztvevőkről

lépések történjenek a vízgazdálkodás minden területén. A találkozó ismét megerősítette a magyar és ukrán Fél közötti konstruktív együttműködést,

amely a közös vízgazdálkodási célok megvalósítását, a határtérségek biztonságát és fejlődését szolgálja.

Magyar-Román kapcsolatokat érintő személyi változások és jelentősebb események

Nagy Zoltán osztályvezető, Dajka István osztályvezető

A határvízi együttműködés alapját a 2003. szeptember 15-én Budapesten aláírt, Magyar Köztársaság Kormánya és Románia Kormánya között a határvizek védelme és fenntartható hasznosítása céljából folytatandó együttműködésről szóló Egyezmény képezi.

Ennek előírásainak megfelelően, valamint a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022 (V.24.) Korm. rendelet 173. § n) pontjában foglalt hatáskörénél fogva és a vízgazdálkodási tárgyú határvízi egyezmények alapján létrehozott közös bizottságokkal kapcsolatos kormányzati tevékenységről szóló 1536/2020. (VIII.17.) Korm. határozat 1. pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány nevében

határozatlan időre, visszavonásig Lantos Csaba miniszter úr az alábbiakról gondoskodott:

- Megerősítette, Kovács Péter úr tisztségét a Magyar - Román Vízügyi Bizottságban, mint a magyar Fél Kormány meghatalmazottja;
- Kijelölte, Lúczy Gergely urat a Magyar - Román Vízügyi Bizottságban, kormány meghatalmazott-helyettesi tisztség betöltésére;
- Kijelölte, Csűrös Krisztián urat a Magyar - Román Vízügyi Bizottságban, kormány meghatalmazott-helyettesi tisztség betöltésére.

Továbbá, Kovács Péter kormány meghatalmazott megbízta:

- Zsuga Antal urat a Magyar - Román Ár- és Belvízvédekezési Albizottság vezetésével,

- Lukács Béla urat a Magyar - Román Vízgazdálkodási és Hidrometeorológiai Albizottság vezetésével,
- Gndt Boglárkát a Magyar - Román határvízi titkári tisztség betöltésével,
- Megerősítette Némethy Tímea aszszonyt a Magyar - Román Víztisztasági Albizottság vezetői szerepkörének betöltésében.

Az igazgatóságot érintően a nyár folyamán a Magyar-Román Vízügyi Műszaki Bizottság Munkaprogramjának megfelelően sor került a FETI-VIZIG és az ABAST vízrajzi szakemberei részvételével, román területen a közös interkalibrációs célú vízhozammérésre.

Az igazgatóságok vízrajzi területen dolgozó munkatársai a "Szabályzat a magyar-román határt alkotó vagy a határ által metszett vízfolyásokon végzendő rendszeres vízrajzi észlelésekről és közös készletmeghatározásokról" című Szabályzatban foglaltak szerint 2025. július 29. és 31. között a Szamoson Szatmárnémetinél, a Krasznán Domahidánál és a Túron Túrterebesnél végezték el a közös vízhozamméréseket.

A mérések ideje alatt a Túron és a Krasznán az időszakra jellemző kisvízes állapotnak megfelelő vízállások voltak, ez alapján kisvízes módban használtuk a mérőeszközöket, a Szamoson pedig egy kisebb vízszintemelkedést sikerült közösen kimérnünk.

A vízhozamméréseket mindkét Fél mérőcsoportja azonos mérési szelvényben, egy időben, külön-külön, saját felszereléssel és a saját érvényben lévő országos műszaki és módszertani előírások szerint végezte el és számította ki.

2025. szeptember 16. és 18. között került sor a román-magyar határvízi ár- és belvízvédelmi szemlére Románia területén. A Kolozsvári Szamos-Tisza Vízügyi Igazgatóság Szatmárnémetiben fogadta a magyar bizottság tagjait. Programismertetést követően bejártuk a Szamos bal parti töltését Szatmárnémeti - országhatár közötti szakaszát. A nap további részében áttértünk a Kraszna menti területekre. Először a Majtényi szivattyútelepet tekintettük meg, melynek érdekessége, hogy a nagyecsedsi szivattyúteleppel azonos létesítményekkel épült meg, szinte ikertestvéreként is említhető. A Kraszna jobb parti töltésén haladva Börvely-országhatár közötti szakaszt is bejártuk. A nap zárásaként a Kraszna jobb partján elhelyezkedő Nagymajtényi tározót tekintettük meg.

Csoportkép a Túr bal parti töltésén

Szeptember 17-én a delegáció látogatást tett a Szamos jobb partján kialakított Szatmárudvari hulladékmentesítő létesítménynél, amelyet az elmúlt években adtak át, azonban idén májusban megsérült a terelómű. Nagy mennyiségű, többnyire szerves hulladék halmozódott fel a létesítmény terelóműjénél, amely a Szamoson érkező vízhozam miatt nem tudta teljes mértékben ellátni a funkcióját, a rögzítő drótkötelek elszakadtak, a terelómű kinyílt, kisodródott a partra és a vegyes hulladékáradat elindult hazánk felé. Igazgatóságunknál III. fokú vízminőségvédelmi kárelhárítási készületség keretében végeztük a védekezési munkát.

A szemlét a Túr vízgyűjtőjén folytattuk tovább. A Túr bal parti töltésén haladva bejártuk az országhatár-Túrterebes közötti szakaszt, ahol szemrevételeztük a korábban átadott Kétkeréken Túrterebestől-Magosligetig c. pályázat keretein belül megvalósult kerékpárutat is. A Túr felső szakaszán kialakított Kányaházi tározó megtekintésére is lehetőségünk nyílt.

A szemlét egy számunkra különleges létesítmény megtekintésével zártuk.

A Runcu gát a Runcu patak vizét fogja felhasználni, amely a Mara folyó vízgyűjtő területéhez tartozik. A gát építése 1987-ben kezdődött és azóta is folyamatosan tart. A völgyzárógát kőből épül, belső beton nélkül, ezért széles alapja van, rézsűje kb. 45°-os szögben emelkedik. Végső magassága 93 m, vízfelület nagysága: ~ 100 hektár lesz, tározó kapacitása: 26 millió m³. A gát formája egy hosszúka piramisra emlékeztet, amely elzárja a völgyet. A völgyzárógát külön érdekessége az, hogy a gát mentett oldali részét terméskőből alakították ki kézi berakással, míg a hullámtéri oldalon a gát betonburkolatot kapott. A munkálatok lassan haladnak, mivel a terület nehezen megközelíthető és a projekt nem kapott folyamatos finanszírozást. A völgyzárógát célja: ivóvízellátás Máramaros történelmi régiójának települései számára, árvízvédelem a Mara és Iza folyók mentén, valamint villamosenergia-termelés (tervezett: két 14 MWh-s vízerőmű). Az építési területen megengedték, hogy az épülő leűrítő csőcsatornát is megtekintsük. A vészleűrítő csatorna több mint 5,8 m átmérőjű cső, falvastagsága 50 cm vasalt beton. A vészleűrítő a völgyzárógát jobb oldalán lett kialakítva robbantással és kézi kőfejtéssel a hegy lábánál.

Utolsó nap a megtekintett létesítményeket kiértékeltek és jövőbeni fejlesztési javaslatokat, terveket megvitattak, amit a jegyzőkönyv aláírása zárt.

Októberben magyar területen folytatódik az ár- és belvízvédelmi létesítmények magyar-román Munkaprogram szerinti felülvizsgálata, valamint a határszelvényekben átvezetett vízhozamok meghatározása.

Kányaházi tározó

Mi a nyugdíjas klubban soha nem unatkozunk

Labant Sándorné elnök

A nyár egy nagyon szép és szívet-lelket, élményekkel megtöltő feladattal, az unokákkal közös programokkal telik. De a klub tagsága a változatos, igazán izgalmas programok miatt sem unatkozik.

Radányi Ildikó lemondott az elnöki tisztségéről, ezért új választást kellett kiírni, melynek időpontja július 10-e volt. A klub új elnököt és elnökségi tagokat választott. A klub új elnöke: Labant Sándorné, az új elnökségi tagok pedig Dankó György, Demjanovich Emil, Mák József, Pázmándi Józsefné, Pinczés Ágnes és Véghné Király Anna lettek.

A NYOSZ idén Nyíregyházán rendezte meg az „Idősek Randevúja” elnevezésű országos rendezvényét, július 17. és 19. között. A program keretein belül volt egy ki-mit-tud, amire most első alkalommal nevezett be a mi kis „Tátikák és a karmester” csoportunk a tagság biztatására. Itt helyezések nincsenek, csak értékelik a fellépőket és oklevelet kap minden résztvevő. Két produkcióval neveztünk, ami igazán nagy sikert aratott. Mint minden évben, úgy idén is Császárszálláson tartottuk egy kicsit megújult formában a „Családi napot” augusztus 25-én, amit „szalonnasütés és játékos sport, valamint ügyességi verseny” címmel hirdettünk. Lassan az unokáink ki-, illetve felnőnek és már csak mi a tagok sütogetünk, de így is nagyon sokan részt vettük és jókat neveltünk a játékok, feladatok közben. A szeptember 09-én Nyírmeggyesen megrendezésre kerülő „60 Fölött aktívan” gyalogló klub találkozóján is ott voltunk. A szeptember 10-én nyíló „Alkotó Idősek Kézimunka” kiállításnak is állandó résztvevői vagyunk. Idén szeptember 17-én is megrendezte a Városi Nyugdíjas Szövetség a „Főző és sport” vetélkedőjét, melyen gulyáslevest készítettünk. Sajnos helyezést nem értünk el, de az üres bogrács mindennél többet ért, ami a legjobb szakácsnők Demjanovichné Évike és Molnárné Ica érdeme volt. Nagy lelkesedéssel és izgalommal készülünk a szeptember 25. és 26. között-

Szarvas-Szeged szakmai út

ti kétnapos, a VIZITERV ENVIRON NKft. támogatásával és némi önerő befizetésével megvalósuló szakmai kirándulásra. A létszám nagyon hamar betelt, de sajnos betegségek miatt többször is változott a névsor. Korán reggel indultunk, kicsit szitáló esőben, ami szinte egész nap elkísért bennünket. Az első látnivaló a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság kezelésében lévő békésszentandrás duzzasztómű és hajószilip, valamint vízi erőmű megtekintése volt, ahol a Gyulai Szakasztechnika munkatársa fogadott minket és ismertette a részleteket. Innen utunk Szarvasra az arborétumba vezetett, de megtekintettük a Mini Magyarországot és egy kis sétahajózásra is sor került a Körösön. Szinte egész nap csepergett az eső, de a jókedvünket ez sem tudta szegni. Szállásunk Szegeden volt, ahol a kiéhezett kis csapat alig várta, hogy megköszönje a méltán híres szegedi halászelevet. A vacsora elfogyasztása után elfoglaltuk szálláshelyünket, a Tisza Hotelben. Az egész napos program azonban nem fárasztotta le a tagságot, mert néhányan még egy kis esti sétára indultak. A második napon az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság Szegedi Szakasztechnika Németh Zoltán a VIZITERV ENVIRON NKft. ügyvezető igazgatója szakmai

beszámolót tartott nekünk, a helyi szervezet munkáiról. Beszélt a Szegeden épülő BYD gyár vízvezetéséről és a víz visszatartást érintő munkákról és a nehézségekről, majd egy kis kötetlen beszélgetésre is volt lehetőség. A tájékoztató után következett Szeged kisvonatos városnézése, ami igen nagy élmény volt számunkra. A második napon már az időjárás is kegyes volt hozzánk, napsütéses, kellemes időnk volt. A hazaúton Békés városában a Bagolyvár étteremben volt az est-ebéd mielőtt hazafelé vettük az irányt. Egy nagyon várt, jól sikerült és tartalmas programban lehetett részünk.

Nagyon szomorú, hogy nyáron két tagunkat is utolsó útjára kellett kísérnünk, Pethó Sándortól és Bacskai Istvánné Évikétől búcsúztunk el. Emléküket örökké őrizzük.

Sok szeretettel várjuk a nyugdíjba vonult kolleganókat és kollegákat tagjaink sorába. Nem fogtok csalódní, hiszen nagyon sok érdekes program, kirándulás, mozi, színház, közös sport és egyéb összejövetel vár rátok. Az utolsó negyedévben is sok, változatos feladat és program vár a tagságra.

Az elő- és hátlapon megjelenő fotókat készítette:
Ambrusz László

Szerkesztő bizottság tagjai: Lucza Zoltán, Ambrusz László, Sárosi Adrienn
Tervezés, nyomdai kivitelezés: Fülöp Zoltán

Felelős kiadó: Kató Sándor igazgató • Minden jog fenntartva
Copyright © 2025 FETIVIZIG • www.fetivizig.hu